

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางดนตรีไทยกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกลุ่มเจ้าพระยา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ปริญญาานิพนธ์
ของ
ณัฐวรรณ หิรัญรัตน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
ตุลาคม 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางดนตรีไทยกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกลุ่มเจ้าพระยา สังกัดกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
ณัฐวรรณ หิรัญรัตน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา

ตุลาคม 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ณัฐวรรณ หิรัญรัตน์. (2550). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางดนตรีไทยกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกลุ่มเจ้าพระยา สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินท์นิพนธ์ กศ.ม.(การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : อาจารย์ ดร.สุพร เข้มเฮง, อาจารย์ ดร.ละเอียต รักษ์เฝ้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟังและความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติ กับความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำแนกตามเพศและโดยรวม ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเจ้าพระยา จำนวน 300 คน เป็นนักเรียนชาย 157 คน นักเรียนหญิง 143 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบสองขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ และ แบบทดสอบความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟังและความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.853, 0.724, และ 0.824 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟังและด้านทักษะการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.628, 0.760 และ 0.679 ตามลำดับ โดยปัจจัยทั้ง 2 ด้าน ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และโดยรวม ได้ร้อยละ 39.40, 57.70 และ 46.10 ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟัง มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ 0.516 ส่วนความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติไม่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชาย และปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนหญิงและโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟัง และความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติ มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ 0.542, 0.270 และ 0.514, 0.207 ตามลำดับ

THE STUDY OF RELATIONSHIP BETWEEN THAI MUSICAL ABILITY AND
EMOTIONAL INTELLIGENCE OF PRATOM 5 STUDENTS
IN THE CHAOPHRAYA CLUSTER UNDER BANGKOK METROPOLIS.

AN ABSTRACT
BY
NATTAWAN HIRANRUT

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Research and Statistics
at Srinakharinwirot University
October 2007

Nattawan Hiranrut. (2007). The Study of Relationship Between Thai Musical Ability and Emotional Intelligence of Pratom 5 Students in the Chaophraya cluster under Bangkok Metropolis. Master Thesis, M.Ed. (Educational Research and Statistics). Bangkok : Gradutate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Dr. Suwaporn Semheng, Dr. Laead Rakpao.

The purposes of the research were to study relationship between thai musical ability and emotional intelligence and to study the beta weight of the thai musical ability factors contributed to the emotional intelligence of Pratom 5 students, with gender considering, in the Chaophraya cluster under Bangkok metropolis. The sample comprised 300 Pratom 5 students, 157 boys and 143 girls, in the Chaophraya cluster under Bangkok metropolis, selected by using two-stage random sampling. The instruments used in this study were emotion intelligence questionnaire and thai musical ability tests on listening skill and practicing skill. The reliability were 0.853, 0.724 and 0.824 respectively. Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Multiple Regression Analysis were used to analyzed the collected data.

The results of the study were as follows :

- 1 Thai musical ability on listening skill and practical skill were statistically significant related with emotional intelligence of Pratom 5 students, both boys and girls and the whole group, at .01 level. The multiple correlation between thai musical ability on listening and practical skills and emotional intelligence of boys, girls, and the whole group were 0.628, 0.760 and 0.679, respectively.

2. Thai musical ability on listening skill was statistically significant contributed to emotional intelligence of boys, girls, and the whole group at .01 level with beta weight of 0.516, 0.542, and 0.514, respectively. While thai musical ability on practical skill was statistically significant contributed to emotional intelligence of only girls and the whole group at .01 level with beta weight of 0.270 and 0.207, respectively.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางดนตรีไทยกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกลุ่มเจ้าพระยา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ของ

ณัฐวรรณ หิรัญรัตน์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1๘๓๓๘

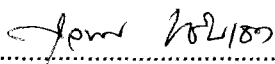
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

วันที่..... เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2550

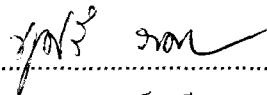
คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

(อาจารย์ดร.สุพร เข้มเฮง)

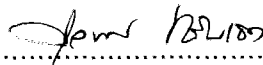
.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ)

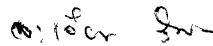
.....กรรมการ

(อาจารย์ดร.ละเอียต รัชษ์เฝ้า)

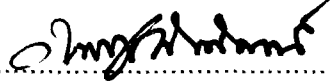
.....กรรมการ

(อาจารย์ดร.สุพร เข้มเฮง)

.....กรรมการ

(อาจารย์ดร.ละเอียต รัชษ์เฝ้า)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์)

ประกาศคุณูปการ

การกระทำการใดๆ จะสำเร็จลงได้นั้น จำต้องประกอบไปด้วยความรู้ความเข้าใจในงานที่ทำ ประการหนึ่ง และความเพียรพยายามเพื่อให้งานนั้นแล้วเสร็จอีกประการหนึ่ง ซึ่งความเพียรพยายามนี้ หากลดน้อยลงก็จะกลายเป็นความท้อถอย งานวิจัยเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยเกิดจากปัจจัยทั้งสอง พลังที่ก่อให้เกิดความสำเร็จนี้มาจากการเอาใจใส่และความเมตตาที่เปี่ยมล้นจากท่านผู้ได้ชื่อว่าเป็น ผู้ให้ ให้ทั้งความรู้ ให้ทั้งกำลังใจ ซึ่งนับเป็นพระคุณสูงสุดที่จะลืมไม่ได้เลย

จึงขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สุพร เข้มเฮง ประธานควบคุมปริญญาโท และ อาจารย์ ดร.ละเอียด รัชเฝ้า กรรมการควบคุมปริญญาโท เป็นที่สุดไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์ ซึ่งได้ให้ความกรุณาเป็นประธานและกรรมการในการสอบปริญญาโทตลอดจนให้ คำแนะนำแก้ไขเพิ่มเติมในสิ่งที่บกพร่อง ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงปริญญาโทเล่มนี้ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์วิวัฒน์ มีสุวรรณ ที่กรุณาตรวจสอบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตลอดจนคำแนะนำและข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยนี้

ขอขอบพระคุณ เพื่อน พี่ น้อง ผู้นับเป็นยอดปียมิตรที่เต็มใจทุ่มเทร่างกาย แรงใจช่วยเหลือ ในครั้งนี้ทำให้เข้าใจคำว่า มิตร อย่างถ่องแท้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าปริญญาโทเล่มนี้คงจะมีผลประโยชน์แก่ผู้ศึกษาในโอกาสต่อไป ขอ ความดีที่มีจงส่งผลให้ บิดา มารดา ผู้ให้ชีวิต ครู อาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาทั้งอดีตและ ปัจจุบัน ตลอดจนครูแห่งดนตรีไทยทุกท่านจงประสบแต่ความสุขนิรันดร์

ณัฐวรรณ หิรัญรัตน์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ประชากร.....	4
กลุ่มตัวอย่าง.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางดนตรี.....	7
ความหมายของดนตรี.....	7
ความสามารถทางดนตรีไทย.....	8
ความสำคัญ และประโยชน์ของความสามารถทางดนตรีไทย.....	9
การวัดความสามารถทางดนตรี.....	10
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์.....	13
ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์.....	13
แนวคิดของความฉลาดทางอารมณ์.....	16
ความสำคัญและประโยชน์ของความฉลาดทางอารมณ์.....	20
การวัดความฉลาดทางอารมณ์.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	24
งานวิจัยต่างประเทศ.....	24
งานวิจัยในประเทศ.....	24

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่

3	วิธีการดำเนินการวิจัย.....	26
	การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	26
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	27
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	29
	ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	30
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
	การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย.....	34
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	35
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
	การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	45
	สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย.....	45
	สรุปผลการวิจัย.....	45
	อภิปรายผล.....	46
	ข้อเสนอแนะ.....	47
	บรรณานุกรม.....	49
	ภาคผนวก.....	53
	ภาคผนวก ก	
	ผลการวิเคราะห์ข้อคำถามรายข้อ.....	54
	ภาคผนวก ข	
	คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	56
	ภาคผนวก ค	
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	59

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่

ภาคผนวก ง	
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	69
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	71

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 รายชื่อโรงเรียน จำนวนห้องเรียน และจำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	27
2 ค่าสถิติพื้นฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม	41
3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟัง และทักษะการปฏิบัติ กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม	42
4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟังและทักษะการปฏิบัติ กับความฉลาดทางอารมณ์ ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม	43
5 คำน้่าหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ของปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟังและทักษะการปฏิบัติ ที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม	44

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	28

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

โลกปัจจุบันของเราเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวัตถุ ส่งผลกระทบต่อสภาพสังคมอย่างเห็นได้ชัดเจน มนุษย์ทุกคนไม่ยอมที่จะกลายเป็นผู้ล้าหลัง ทุกคนต่างมุ่งไปข้างหน้าเพื่อให้ทันต่อโลกแห่งวิวัฒนาการ ความมุ่งหวังที่จะเรียนรู้อะไรต่าง ๆ ให้มากเพียงพอหรือเท่าเทียมกันในโลกนี้ จึงเป็นสิ่งที่ทำให้การศึกษาต้องปรับเปลี่ยนพัฒนา โดยหวังที่จะสร้างให้เยาวชนไทยผู้เป็นกำลังของอนาคต ได้เป็นผู้มีศักยภาพสูงทัดเทียมหรือไม่ต้องยกว่าเยาวชนชาติใดๆ ในโลก แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติจึงมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง โดยมีเป้าหมายที่เด่นชัดในการที่จะสร้างคนให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีพ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544)

การศึกษาที่มีเป้าหมายเด่นชัดทำให้การจัดการเรียนรู้มีรูปแบบแนวทางและมีความต่อเนื่องอย่างชัดเจนในแต่ละระดับชั้นเรียน จากการสำรวจของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครพบว่า นักเรียนที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาแล้วไปเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาคิดเป็นร้อยละประมาณ 97 (สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2548) เด็กนักเรียนที่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาส่วนหนึ่งที่ไม่ได้เข้ารับการศึกษาคือในระดับมัธยมศึกษา เนื่องจากปัญหาของสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวหรือด้านสติปัญญาความพร้อมของเด็กเอง ซึ่งเป็นความจำเป็นที่จะต้องหยุดเรียนแต่เพียงระดับนั้น จากการสำรวจและสัมภาษณ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ต้องออกจากการศึกษาทั้งที่ยังไม่จบชั้นสูงสุดของระดับพบว่า ปัญหาสำคัญก็คือความสามารถปรับปรุงตนเองให้เข้ากับสภาพสังคมใหม่ได้ จนทำให้เกิดความสับสน ท้อแท้ เป็นทุกข์ และไม่สามารถแก้ปัญหาได้ จึงต้องการเพียงหนีจากสังคมนั้นโดยการเลิกเรียนดีกว่า ซึ่งอาจกล่าวโดยเหตุผลได้ว่า เด็กเหล่านี้มีปัญหาทางอารมณ์มากกว่าสติปัญญา ซึ่งเมื่อพิจารณาโดยละเอียดจะพบว่าปัญหานี้มิใช่เป็นเพียงความสูญเสียทางการศึกษาเท่านั้น แต่ยังคงกลายเป็นชนวนของปัญหาใหญ่อื่นๆ ที่จะตามมาอีกมากมายกับผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นกำลังสำคัญในอนาคต จึงเป็นการควรอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการหาทางแก้ไขก่อนที่จะพบว่า คุณภาพทางสังคมของเด็กไทยด้อยลงจนน่ากลัว

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 มุ่งปลูกฝังด้านปัญญาพัฒนาความคิดของผู้เรียนให้เป็นผู้มีความคิดเองเป็น โดยแนวความคิดนั้นเป็นความคิดอย่างสร้างสรรค์ มีวิจรรย์ญาณ มุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์โดยปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเองเข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่นสามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยคำนึงถึงโลกปัจจุบันที่กำลังประสบปัญหาเป็นอย่างมากโดยเฉพาะในเรื่องของความ

ขัดแย้งทางความคิด การกระทำของตัวบุคคล องค์กร และสังคม การเรียนรู้จะต้องมุ่งเน้นเพื่อให้เข้าใจสถานการณ์ และหาทางแก้ไข เพื่อขจัดปัญหาดังกล่าว (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542)

ความสำเร็จของบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับสติปัญญา 20% อีก80% จะขึ้นอยู่กับเขาวนปัญญาทางอารมณ์ (Goleman. 1995 : 34) สาเหตุสำคัญที่เขาวนปัญญาทางอารมณ์ มีลักษณะโดดเด่นขึ้นมาเป็นพิเศษ เพราะการที่บุคคลใดจะมีเขาวนปัญญาทางอารมณ์สูง บุคคลนั้นจะต้องมีความมั่นคงทางอารมณ์ เข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มองโลกในแง่ดี คิดก่อนพูด คิดก่อนทำ จึงจะทำให้สามารถเผชิญกับอุปสรรคและปัญหาได้ดี และเตรียมพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับ วีรวรรณ บัณฑิตามัย (2542) ได้กล่าวว่า นักเรียนที่มีระดับเขาวนปัญญาทางอารมณ์สูง มักเป็นผู้มีความรับผิดชอบ กล้าแสดงออก เป็นที่รักในหมู่เพื่อนฝูง ชอบช่วยเหลือผู้อื่น แสดงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ห่วงใย มีทักษะในการแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งได้ดี มีความสามารถในการควบคุมตนเองได้ มีความรู้สึกที่ดีมีความผูกพันต่อโรงเรียนและครอบครัว จึงทำให้นักเรียนมีความก้าวร้าวน้อยลงหรือเป็นอันธพาลน้อยลง หรือพึ่งพายาเสพติดน้อยลง เนื่องจากสามารถเผชิญปัญหา สามารถแก้ไขปัญหา และยังสามารถควบคุมอารมณ์ความรู้สึกของตัวเองได้ จึงทำให้มีทักษะในการต่อสู้กับความเครียดได้ดีการพัฒนาเขาวนอารมณ์จึงเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับบุคคลทั่วไป

กรมสุขภาพจิต (2543) ได้แบ่งกลุ่มความสามารถทางอารมณ์เป็น 3 กลุ่ม คือ ความดี ความเก่ง ความสุข

ดี หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

เก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหา และแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

สุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข มีความภูมิใจในตนเอง พอใจในชีวิต และมีความสุขสงบทางใจ

ดนตรีเป็นสิ่งที่หนึ่งที่มีความผูกพันกับมนุษย์มาช้านาน ตั้งแต่แรกเกิด เสียงขับกล่อมของแม่จะทำให้เด็กเกิดปฏิกริยาตอบสนองอย่างมีความสุขโดยการเคลื่อนไหวไปตามเสียงอย่างน่าเอ็นดู (ผลทาน ศรีณรงค์.2528 : 13 ; อ้างอิงจาก Price. n.d.) และดนตรีเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการสร้างสรรค์อันประกอบไปด้วย ความรู้ ความเข้าใจ และจินตนาการความคิด ผสานกับอารมณ์และความรู้สึกที่ต้องการจะถ่ายทอด โดยอาศัยท่วงทำนอง จังหวะ ลีลาแห่งเสียงเป็นสื่อกลาง ผู้ที่รับเสียงแห่งดนตรีย่อมที่จะรับอารมณ์ ความรู้สึกที่สื่อออกมาได้ตรงกัน ไม่ว่าจะเป็นความสนุกสนานร่าเริง การปลุกเร้าระดมความฮึกเหิม ความหวานชื่นของความรัก ความโศกเศร้า ดนตรีจึงเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์อันทรงคุณค่าอย่างน่ามหัศจรรย์ ซึ่งมีผลต่อระดับอารมณ์และพฤติกรรมที่เป็นปฏิสัมพันธ์ต่อสิ่งเร้าใดๆ โดยทางทฤษฎีและปฏิบัติการสื่อสารด้วยดนตรีนั้นทั้งผู้รับและผู้ส่งจะต้องมีความเป็นสมามีความจดจ่อต่อสิ่งที่กระทำนั้นเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของเสียงและอารมณ์ อันจะก่อให้เกิดความสุนทรีย์ ดนตรีได้เข้ามามีบทบาทสำคัญกับชีวิตและแขนงวิชาต่างๆอย่างมากมาย เช่น ด้านการศึกษา การแพทย์ การพาณิชย์ รวมทั้งการศึกษา นักการศึกษาต่างยอมรับถึงคุณค่าทางดนตรีว่า

สามารถช่วยพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ทำให้เด็กเติบโตได้อย่างมีความสุข (โกวิทย์ ชันศิริ. 2519 : 105) และโดยเฉพาะความสำคัญที่สุดนั้น ผู้เล่นดนตรีทุกคนทราบดีว่า การฝึกซ้อมจนกลายเป็นทักษะได้ ต้องอาศัยความเพียรพยายาม ความตั้งใจ มุ่งมั่นที่จะกระทำให้สำเร็จ การประพฤติปฏิบัติเช่นนี้ย่อมทำให้ผู้เล่นดนตรีกลายเป็นผู้มีสมาธิในการทำงาน มีความสุขุม ใจเย็นที่จะต้องแยกแยะเสียงดนตรี จังหวะ ทำนอง และรู้จักพิจารณาอารมณ์ของเสียงดนตรีนั้นๆ สิ่งเหล่านี้ เมื่อสั่งสมอยู่เป็นระยะเวลาหนึ่ง ย่อมก่อให้เกิดเป็นนิสัยประจำตัว เป็นความค่อยเป็นค่อยไป การรู้จักควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง เป็นพัฒนาการไปสู่การคิดหาเหตุผล แยกแยะถึงความถูกต้องอันควรปฏิบัติ และรู้ที่จะหลีกเลี่ยงเมื่อพบสิ่งที่ไม่ดีงาม สำนักการศึกษากรุงเทพมหานครจึงได้กำหนดให้เด็กนักเรียนกรุงเทพมหานครทุกคนมีทักษะความสามารถในการเล่นดนตรีอย่างน้อย 1 ชิ้น เพื่อให้เกิดความรู้ความสามารถทางดนตรี และซึมซาบความละเอียดอ่อนของดนตรี ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และเติบโตได้อย่างมีความสุข

จากปัญหาที่เกิดจากความบกพร่องของความฉลาดทางอารมณ์ กับข้อมูลแนวทางแห่งความเป็นไปได้ในการแก้ไขปัญหานี้ จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางดนตรีไทยกับความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกลุ่มเจ้าพระยา สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางในการที่จะร่วมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยความเชื่อที่ว่า ความฉลาดทางอารมณ์ ทำให้การสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นไปอย่างราบรื่น มีความเข้าใจต่อกัน เกื้อหนุนให้มีการใช้ศักยภาพของคนอย่างสูงสุด เมื่อนำไปประกอบกับภูมิปัญญาจะก่อให้เกิดการตัดสินใจที่เป็นประโยชน์ และนำไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางดนตรีไทยกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มเจ้าพระยา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีความมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟังและด้านทักษะการปฏิบัติกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มเจ้าพระยา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและโดยรวม
2. เพื่อศึกษานำหนักความสำคัญของความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟังและด้านทักษะการปฏิบัติที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มเจ้าพระยา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและโดยรวม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ทราบว่านักเรียนที่มีความสามารถทางด้านดนตรีไทยนั้นจะมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนหรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาพัฒนาและส่งเสริมเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

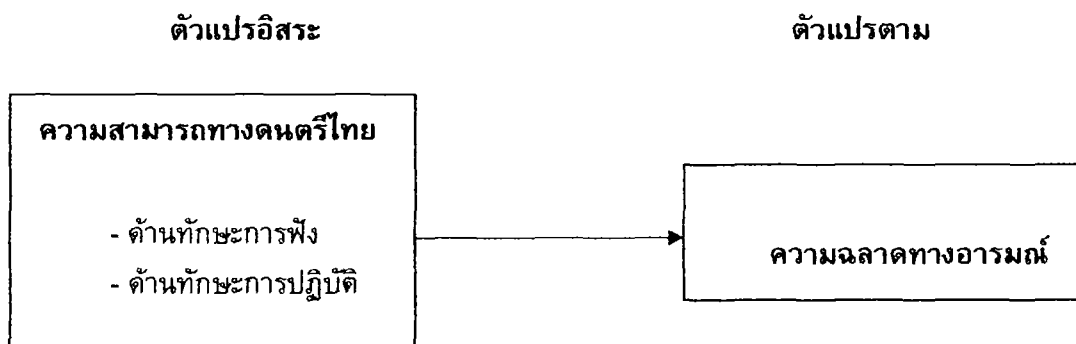
1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียนกลุ่มเจ้าพระยา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวน 28 โรงเรียน 91 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 3,292 คน
2. กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียนกลุ่มเจ้าพระยา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 300 คน ซึ่งสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two – Stage Random Sampling)
3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีดังนี้
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ความสามารถทางดนตรีไทย แบ่งเป็น
 - 3.1.1 ความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟัง
 - 3.1.2 ความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติ
 - 3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความสามารถทางดนตรีไทย หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงทักษะทางดนตรีไทย ด้านต่าง ๆ ในการศึกษารั้งนี้ พิจารณาจากด้านทักษะการฟัง และด้านทักษะการปฏิบัติ
 - 1.1 ด้านทักษะการฟัง หมายถึง ความสามารถในการจำแนกชนิดของเสียงเครื่องดนตรี ประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ขลุ่ย ซอ ระนาด อังกะลุง โปงลาง ซิม ฉิ่งวง และ จะเข้ ได้ถูกต้อง
 - 1.2 ด้านทักษะการปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถในการนำเครื่องดนตรีไทยมาเล่น เป็นทำนองอย่างง่ายได้ถูกต้อง
2. ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถทางอารมณ์ในการดำเนินชีวิตอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข ซึ่งกรมสุขภาพจิต ได้แบ่งความฉลาดทางอารมณ์ออกเป็น 3 ประการ คือ
 - 2.1 ความดี หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
 - 2.2 ความเก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจ แก้ปัญหา และแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
 - 2.3 ความสุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข มีความภูมิใจ ในตนเอง พอใจในชีวิต และมีความสุขสงบทางใจ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ และค่าน้ำหนักความสำคัญของความสามารถทางดนตรีไทยกับความฉลาดทางอารมณ์ โดยพิจารณาจากลักษณะต่างๆ ของตัวแปร จึงกำหนดเป็นกลุ่มตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามเพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟัง และความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มเจ้าพระยา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด
2. มีปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งประการที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มเจ้าพระยาสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวกับความสามารถทางดนตรีไทย
 - 1.1 ความหมายของดนตรี
 - 1.2 ความสามารถทางดนตรีไทย
 - 1.3 ความสำคัญและประโยชน์ของความสามารถทางดนตรีไทย
 - 1.4 การวัดความสามารถทางดนตรี
2. ความฉลาดทางอารมณ์
 - 2.1 ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์
 - 2.2 แนวคิดของความฉลาดทางอารมณ์
 - 2.3 ความสำคัญและประโยชน์ของความฉลาดทางอารมณ์
 - 2.4 การวัดความฉลาดทางอารมณ์
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 3.2 งานวิจัยในประเทศ

1. เอกสารที่เกี่ยวกับความสามารถทางดนตรี

1.1 ความหมายของดนตรี

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 394) ได้ให้ความหมายของดนตรีไว้ว่า ดนตรี คือ เสียงที่ประกอบกันเป็นทำนองเพลง เครื่องบรรเลงที่ทำให้เสียงดังทำให้อารมณ์เพละลิดเพลิด หรือเกิดอารมณ์รัก โศก หรือรื่นเริงได้ตามทำนองเพลง

มณี เมือกวิไล (2529 : 39 ; อ้างอิงจาก Vemy and Kelly. 1982 : 36) กล่าวว่าดนตรีคือระดับเสียง ความเร็ว ความดัง และจังหวะ เมื่อเด็กได้ฟังแล้วจะทำให้เกิดอารมณ์ต่างๆ

ธนิต อยู่โพธิ์ (2528 : 4) ได้ให้ความหมายทางดนตรีไว้ว่า คือ เสียงต่างๆ ที่เอามาประกอบลำดับกันเป็นทำนองสำหรับขับร้องและบรรเลง เพื่อให้เป็นที่ไพเราะเสนาะหู

ทวีป อภิสิทธิ์ (2521 : 25) กล่าวว่าดนตรี คือ ท่วงทำนองที่เป็นภาษาสากลที่สามารถสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกันและกัน ช่วยกลมเกลียวกันที่หยาบกระด้าง ก้าวร้าว โหดเหี้ยมให้ผ่อนคลาย

โกวิท วัฒนศิริ (2519 : 99) ได้ให้ความหมายของดนตรีไว้ว่า ดนตรี สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ดนตรีทั่วไป (Entertainment Music) ซึ่งอาจเป็นเสียงที่ทำให้มนุษย์เกิดความสุข เกิดอารมณ์ต่าง ๆ อาจเป็นเสียงธรรมชาติ เช่น เสียงนกร้อง ลมพัด น้ำตก หรือเสียงเพลงกล่อมลูก เพลงลูกทุ่ง ลูกกรุง ไทยเดิม ฯลฯ

2. ดนตรีคลาสสิก (Divine Art) ผู้ฟังจะต้องใช้เวลาในการฟังและต้องมีการศึกษาถึงประวัติและเนื้อหาของเพลงให้เข้าใจเพื่อจะได้เกิดความสุขซึ่งมากขึ้น

ราไพพรรณ ศรีโสภาค (2516 : 2/1 -2/2) กล่าวว่า ดนตรีจะต้องมีจังหวะและลีลา ซึ่งนับได้ว่ามีอิทธิพลต่อมนุษย์มาก เพราะจะทำให้เกิดความกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก ลีลาดนตรีที่มั่นคงจะทำให้เกิดความรู้สึกเชื่อมั่น ดนตรีที่มีลีลาสงบ จะให้ความรู้สึกพอใจ ปลอดภัย และบทเพลงที่มีลีลาไม่สม่ำเสมอจะทำให้รู้สึกงุนหรือสนุกสนานได้

มนตรี ตราโมท (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ. 2540 : 2 - 3 อ้างอิงมาจาก ; มนตรี ตราโมท.2481) สรุปความหมายของดนตรีไทยไว้ว่า ดนตรีไทยนั้นมีความหมายต่างๆ ดังนี้ คำว่า “ดุริยางค์” ก็คือ “ดนตรี” ก็คือ และ “สังคีต” ก็คือ ต่างก็มีความหมายต่างกันทั้งนั้น คำว่า “ดุริยะ” ตามปทานุกรมแปลว่าเครื่องคิด สี ดี เป่า เครื่องสาย คำว่า “ดนตรี” แปลว่า วัตถุมีสาย เครื่องสาย และ คำว่า “สังคีต” แปลว่า เพลงขับร้อง ลำนำ แต่ความหมายของคนทั่วไป ดุริยะ หรือดนตรี หมายถึงเครื่องบรรเลงทุกอย่างไป ไม่ว่าชนิดใด ซึ่งตรงกับความหมายในคำว่า “สังคีต” เดิม เพราะฉะนั้น ดนตรีไทย จึงหมายถึง แบบแผนซึ่งว่าด้วยการบรรเลงต่างๆ หรือตำรา ดีด สี ดี เป่า

1.2 ความสามารถทางดนตรีไทย

วิมลศรี อุปรมัย (ณรุทธ์ สุทนต์. 2544 : 100) ได้กล่าวถึงความสามารถทางดนตรีจะเกิดขึ้นได้นั้น จะต้องยึดหลักเดียวกันกับกระบวนการเรียนรู้ด้านภาษา กล่าวคือ การฝึกทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาดนตรี ในลักษณะเดียวกันกับการที่เราเรียนรู้ภาษาของตนเอง การฟัง การรับรู้และคิดจะนำมาซึ่งการเขียน (การสร้างสรรค์) อันเปรียบได้กับความสามารถในทางดนตรี คือ ทักษะการปฏิบัติตนเอง

บุญช่วย โสวัตร (2542 : 1) กล่าวถึงความสามารถทางดนตรีไทยนั้นเป็นศิลปกรรมประเภทหนึ่งที่อยู่คู่กับความเป็นไทยมาช้านาน ซึ่งมีความงามและสมบูรณ์ในตัวเอง จนทำให้ดนตรีไทยก้าวสู่ความเป็นศึกษา (CLASSIC) ซึ่งหมายถึงผู้เล่นดนตรีไทยจะต้องมีความชำนาญในการเล่นเครื่องดนตรีประเภทนั้นๆ จึงถือได้ว่าเป็นผู้มีความสามารถทางดนตรีไทย

พิทักษ์ คชวงษ์ (2535 : 59-60) กล่าวว่า ความสามารถทางดนตรีไทยจะเกิดสัมฤทธิ์ผลนั้น จะต้องขึ้นอยู่กับการนำทักษะกระบวนการที่ถูกต้องตามขั้นตอนทั้ง 9 ขั้น อย่างจริงจังและต่อเนื่องอันประกอบด้วย

1. ตระหนักในปัญหาและความจำเป็น
2. คิด วิเคราะห์ วิจารณ์
3. สร้างทางเลือกอย่างหลากหลาย
4. ประเมินผลและเลือกทางเลือก
5. กำหนดและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ
6. ปฏิบัติด้วยความชื่นชม
7. ประเมินระหว่างปฏิบัติ
8. ปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ
9. ประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความพอใจ

เนื่องจากดนตรีเป็นวิชาที่ว่าด้วยเรื่องของเสียง ความไพเราะ ความงาม ซึ่งเป็นความงามที่ไม่สามารถจับต้องได้แต่สามารถรับรู้ได้ด้วยความรู้สึกนึกคิดในส่วนลึกของจิตใจ ซึ่งเรียกว่าเป็นสุนทรียศาสตร์ (Aesthetics)

พิทักษ์ คชวงษ์ (2535 : 60) ได้กล่าวถึงความสามารถทางดนตรีว่าเป็นพฤติกรรมด้านการปฏิบัติ (Psychomotor Domain) เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกทางอวัยวะสัมผัสเป็นส่วนใหญ่ เช่น ความสามารถในการใช้มือ เท้า การประสานสัมพันธ์ระหว่างตา หู มือ หรืออวัยวะอื่นๆ ความคล่องแคล่วว่องไวในการใช้อวัยวะต่างๆ ในการบรรเลง หรือการอ่านโน้ต เป็นต้น

เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี (2530 : 76) ได้กล่าวว่า ดนตรีไทยมีวิธีการเล่นที่แตกต่างไปจากดนตรีสากล แต่องค์ประกอบทางดนตรีก็ยังคงเหมือนกัน คือ มีจังหวะ (rhythm) ทำนอง (melody) และรูปแบบ (form)

สรุปได้ว่า ความสามารถทางดนตรีไทย คือ ความสามารถในการอ่านโน้ต การฟังท่วงทำนอง ตลอดจนการปฏิบัติในทำนองเพลงไทยนั้นๆ

1.3 ความสำคัญและประโยชน์ของความสามารถทางดนตรีไทย

ความสำคัญและประโยชน์ของความสามารถทางดนตรีไทยนั้น ได้มีผู้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้มากมายดังตัวอย่างที่จะนำมากล่าวต่อไปนี้

เขาวพา เตชะคุปต์ (2540 : 89) กล่าวว่า ถ้าเด็กมีความสามารถทางดนตรีจะทำให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนาน เพราะดนตรีเป็นสื่อที่ทำให้เด็กเกิดความคิดและความรู้สึก เด็กจะมีความสุขและมีชีวิตชีวา

อรรรรณ บรจงศิลป์ (2538 : 37) ได้กล่าวถึงความสามารถทางดนตรีว่าเป็นความรู้และทักษะในการพัฒนาการทางด้านดนตรีจะทำให้พัฒนาระดับบุคลิกภาวะทางร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา นอกจากนี้ ความสามารถทางดนตรียังทำให้เกิดความเจริญทางดนตรี อันได้แก่ การฟังเพลง การร้องเพลง การเล่นเครื่องดนตรี การสร้างสรรค์ และการอ่านโน้ตดนตรี

รำไพพรรณ ศรีโสภาค (2511 : 119) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของความสามารถทางดนตรีไว้ดังนี้

1. ใช้เป็นสื่อให้เกิดสมาธิได้
2. ช่วยกระตุ้นและลดความรู้สึกทางจิตใจให้สงบหรือตื่นตัวได้
3. สร้างระเบียบและควบคุมตนเองให้เหมาะสม
4. ช่วยให้ผ่อนคลายความเครียด

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2527 : 503) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของความสามารถทางดนตรีไว้เป็นข้อๆ ดังนี้

1. ก่อให้เกิดความสว่างแก่จิตใจ (Enlightenment)
2. ก่อให้เกิดความสุข (Well – Being)
3. ก่อให้เกิดความผูกพันรักใคร่ (Affection)

โกวิทย์ ชันศิริ (2519 : 19) กล่าวว่า ความสามารถทางดนตรีทำให้ช่วยทำนุบำรุงชีวิตให้สมบูรณ์พูนสุข ทั้งเป็นตัวประกอบที่สำคัญที่จะส่งเสริมบุคลิกภาพของแต่ละคน และยังก่อให้เกิดความรู้สึกทางอารมณ์และความนึกคิดต่างๆ

แมคเคลแลนด์ (Macdelland. 1979 : 254) กล่าวว่า ความสามารถทางดนตรีสามารถทำให้สุขภาพจิตดีได้โดยแสดงการเล่นพิณ ซึ่งทำให้จิตใจสงบลงได้

อันเวส (2543 : 28 -32) กล่าวว่า เมื่อเราเล่นดนตรี ดนตรีจะซึมซับเข้าไปในสนามพลังรอบๆ ตัวเราซึ่งสามารถที่จะช่วยในเรื่องการบำบัดรักษาร่างกายในระบบการเชื่อมโยงของจักระ (ระบบต่างๆ ของร่างกาย)

สรุปได้ว่า ความสามารถทางดนตรีนั้นมีความสำคัญและมีคุณประโยชน์มากมายทั้งทางร่างกายและจิตใจ สามารถทำให้จิตใจสงบเยือกเย็น รู้จักคิดอย่างมีสติ มีเหตุผล และเมื่อมีสุขภาพจิตดี สุขภาพร่างกายก็จะดีตามไปในที่สุด

1.4 การวัดความสามารถทางดนตรี

การวัดความสามารถทางดนตรีนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายดังนี้

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2534 : 8) กล่าวว่า ทักษะดนตรีเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจในสาระดนตรีได้ การมีทักษะทางดนตรีที่ดี ก็คือ การมีความสามารถทางดนตรีนั่นเอง และการที่จะทราบว่าเราจะมีความสามารถทางดนตรีได้ดีเพียงใด จึงต้องมีการวัดความสามารถทางดนตรีซึ่งจะมีการวัดในด้านต่างๆ 6 ด้าน ดังนี้

1. การฟัง (Listening) จัดเป็นความจำเป็นมากสำหรับดนตรี เนื่องจากหัวใจสำคัญของนักดนตรีคือ การฟัง การฟังสามารถทำให้เข้าใจดนตรี สามารถแยกแยะชนิดและเสียงของเครื่องดนตรีเข้าใจทำนองเพลง อารมณ์ และความซาบซึ้งของบทเพลงนั้นๆ การฟังนับว่าเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญของการวัดความสามารถทางดนตรี

2. การร้อง (Singing) ส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมที่คนทั่วไปกระทำอยู่แล้วโดยเฉพาะในสังคมปัจจุบันจะนิยมร้องเพลงยอดนิยมหรือดัดอันดับ แต่การร้องเพลงที่ถูกต่อนั้นจะต้องได้รับ

การฝึกฝนอย่างถูกวิธี ผู้มีทักษะในการร้องเพลงที่ดี จะร้องเพลงได้อย่างไพเราะน่าฟัง และการร้องเพลงนี้นับว่าเป็นกิจกรรมที่สนุกสนานเพลิดเพลินอีกด้วย

3. การเล่น (Playing) คือการเล่นเครื่องดนตรีซึ่งถือว่าการทำให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญในการเล่นเครื่องดนตรี การเล่นดนตรีถือว่าการมีประสบการณ์ทางดนตรีอย่างครบถ้วน และเป็นการสร้างความเข้าใจดนตรีมากขึ้น แต่การเล่นดนตรีนั้นต้องใช้เวลาในการฝึกซ้อมมากและต้องใช้สมาธิเป็นพิเศษ

4. การเคลื่อนไหว(Moving)คือการเคลื่อนไหวเพื่อสนองตอบดนตรี ซึ่งส่วนใหญ่กิจกรรมนี้มักจะใช้กับเด็กเล็กๆเพราะจะทำให้เด็กเกิดความสนุกสนานและเป็นการพัฒนาการเคลื่อนไหวของร่างกายซึ่งจะเป็นพื้นฐานของวิชานาฏศิลป์ต่อไป

5. การสร้างสรรค์ (Creating) คือการประพันธ์เพลง และการ Improvisation คือการแสดงอัจฉริยภาพทางดนตรีซึ่งสามารถทำได้หลายรูปแบบ ซึ่งจะต้องมีความรู้เรื่องดนตรีอย่างลึกซึ้ง

6. การอ่าน (Reading) คือการอ่านสัญลักษณ์ทางดนตรี คือการอ่านโน้ต นับว่าเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของทักษะดนตรี ถ้าผู้เรียนเข้าใจในสัญลักษณ์ทางดนตรี ก็จะสามารถแสดงออกได้อย่างถูกต้อง และสามารถสื่อสารให้ผู้ฟังเข้าใจได้ถูกต้อง

พงษ์ลดา ธรรมพิทักษ์กุล (2544 : 29) กล่าวว่า ในระดับประถมศึกษาเน้นการสอนดนตรีมีจุดมุ่งหมายคือ มุ่งเน้นที่จะสอนให้ผู้เรียนมีทักษะทางดนตรี นอกเหนือจากการเรียนรู้ภาคทฤษฎี เพราะการได้สัมผัสดนตรีไม่ว่าจะเป็นการร้องเพลงหรือเล่นดนตรีจะทำให้เกิดสุนทรียรสในดนตรี อันเป็นการช่วยกล่อมเกลาจิตใจให้คนในสังคมยุคปัจจุบันมีพัฒนาการที่ดีขึ้น

สุกรี เจริญสุข (2542 : 51) ได้กล่าวว่า เด็กที่มีการเรียนรู้ทางดนตรีได้ดีที่สุด คือ เด็กที่มีอายุประมาณ 10 ปี เพราะสามารถเรียนรู้ได้มากที่สุด ถ้าเด็กได้มีการพัฒนาความสามารถทางดนตรี จะทำให้เกิดความกระตือรือร้นและเกิดความภาคภูมิใจที่จะได้เล่นดนตรีให้ผู้ชมได้ชม ซึ่งจะช่วยให้เด็กเกิดความมั่นใจในความสามารถของตัวเองทำให้เด็กเกิดความกล้าที่จะตัดสินใจและสามารถพัฒนาการศึกษากายของเด็กให้ดียิ่งขึ้น

สมชาย อมะรักษ์ (2542 : 112) กล่าวว่า ความสามารถทางดนตรีจะเกิดได้นั้น จะต้องมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และครูจะต้องเป็นผู้ประเมิน ซึ่งประกอบไปด้วย

1. กิจกรรมการฟังเพลง
 - 1.1 ถามตอบปัญหาจากเรื่องราวในเพลง
 - 1.2 วาดภาพประกอบเรื่องราวในเพลง
 - 1.3 ช่วยกันคิดทำทางประกอบเพลง
 - 1.4 อภิปรายถึงลักษณะของอารมณ์เพลง
2. กิจกรรมการท่องกลอนและคำคล้องจองต่างๆ เพื่อเป็นการฝึกจังหวะใน

ลักษณะต่างๆ

3. กิจกรรมการร้องเพลง
 - 3.1 ร้องเพลงและตบมือให้ตรงกับจังหวะเพลงๆ นั้น
 - 3.2 ร้องเพลงโดยผลัดกันร้องทีละวรรค
 - 3.3 ร้องเพลงโดยมีการร้องเสียงดัง เบา ช้า เร็ว
4. กิจกรรมการเคลื่อนไหว
 - 4.1 แสดงท่าทางประกอบเพลงอย่างอิสระ
 - 4.2 เคลื่อนไหวโดยใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายตามเพลง
 - 4.3 เคลื่อนไหวตามจินตนาการ
5. กิจกรรมการเล่นเครื่องดนตรี
 - 5.1 ให้เล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ เช่น ฉิ่ง ฉาบ กรับ
 - 5.2 ให้เล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะตามทำนองเพลง
 - 5.3 ให้นักเรียนเล่นเครื่องดนตรีที่สามารถทำทำนองง่ายๆ

กล่าวโดยสรุป การวัดความสามารถทางดนตรี คือการวัดทักษะด้านการปฏิบัติดนตรีในลักษณะต่างๆ ซึ่งแบ่งได้เป็นทักษะใหญ่ๆได้ คือ ทักษะการฟัง การอ่าน และการปฏิบัติ

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดความสามารถทางด้านดนตรีไทยของ สุมาลี พรหมช่วย (2532 : 37)

1. ด้านทักษะการฟัง

(0) ให้ฟังทำนองต่อไปนี้แล้วบรรเลงให้ได้ตามทำนองที่กำหนด ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- ให้ 2 คะแนน เมื่อทำนองที่บรรเลงเหมือนกับทำนองที่กำหนดให้ถูกต้อง
- ให้ 1 คะแนน เมื่อทำนองที่บรรเลงต่างกับทำนองที่กำหนดให้เล็กน้อย
- ให้ 0 คะแนน ทำนองที่บรรเลงต่างกับทำนองที่กำหนดให้อย่างชัดเจน

1. ด้านทักษะการปฏิบัติ

(0) บรรเลงบทเพลง พม่า 5 ท่อน ด้วยเครื่องดนตรีที่ตนถนัด ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- ให้ 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติจังหวะ และทำนองถูกต้องทั้งหมด
- ให้ 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติจังหวะ และทำนองถูกต้องตั้งแต่ 80%
- ให้ 0 คะแนน เมื่อปฏิบัติจังหวะ และทำนองถูกต้องต่ำกว่า 80%

2. ความฉลาดทางอารมณ์

2.1 ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์

วีระวัฒน์ ปันนิตคามัย (2545 : 29) ได้กล่าวถึงความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ไว้ว่าแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการแสดงออกหรือด้านมอเตอร์ ได้แก่การแสดงออกซึ่งอารมณ์ผ่านสีหน้า แววตา น้ำเสียง และอากัปกิริยา ซึ่งปกติแล้ว การรับรู้การแสดงออกเหล่านี้ต้องใช้เวลาในการเรียนรู้

2. ด้านประสบการณ์ การรับรู้เกี่ยวกับอารมณ์ เป็นความรู้สึกที่เป็นผลมาจากการที่เราตระหนักรู้หลังจากที่ได้รับสิ่งบ่งบอก จากระบบประสาทส่วนกลาง จากการตีความหมายของสมอง จากปฏิกิริยาของสรีระ มักมีการตีความรู้สึกให้เป็นถ้อยคำต่างๆ นานา

3. ด้านการควบคุมอารมณ์ เป็นแนวโน้มการแสดงออกของร่างกายบางประการที่เป็นผลจากการมีประสบการณ์โดยตรง

- ดีใจ (ร่างกายมีกิจกรรม มีความตื่นเต้นไหวตัว)
- เศร้าใจ (กิจกรรมลดต่ำลง)
- โกรธ (มีแนวโน้มจะเข้า "เล่นงาน" สิ่งที่เป็นเป้าหมาย)

4. ด้านการยอมรับอารมณ์ของผู้อื่น ว่าขณะนั้น บุคคลนั้น มีภาวะอารมณ์เช่นไรในสีหน้า แววตา น้ำเสียง อากัปกิริยา ความสามารถเช่นนี้เชื่อกันว่าพัฒนามาตั้งแต่วัยทารก หรือวัยเด็กตอนต้น

ชมรมผู้สนใจอีคิว (2544 : 1 – 3) ได้กล่าวถึงความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิตว่า สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

1. ดี หมายถึงความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง ได้แก่

- รู้อารมณ์และความต้องการของตนเอง
- ควบคุมอารมณ์และความต้องการได้
- แสดงออกอย่างเหมาะสม

ความสามารถในการเห็นใจผู้อื่น ได้แก่

- ใส่ใจผู้อื่น
- เข้าใจและยอมรับผู้อื่น
- แสดงความเห็นใจอย่างเหมาะสม

ความสามารถในการรับผิดชอบ ได้แก่

- รู้จักการให้ รู้จักการรับ
- รู้จักรับผิดชอบ รู้จักให้อภัย

2. เก่ง หมายถึงความสามารถในการรู้จักตนเองมีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความสามารถในการรู้จักและสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง ได้แก่

- รู้ศักยภาพของตนเอง
- สร้างขวัญและกำลังใจได้
- มีความมุ่งมั่นที่จะไปให้ถึงเป้าหมาย

ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา ได้แก่

- รับรู้และเข้าใจปัญหา
- มีขั้นตอนในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม
- มีความยืดหยุ่น

ความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น ได้แก่

- รู้จักการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
- กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม
- แสดงความเห็นที่ขัดแย้งได้อย่างสร้างสรรค์

2. สุข หมายถึงความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข มีความภูมิใจในตนเอง พอใจในชีวิต และมีความสุขสงบทางใจ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความภูมิใจในตนเอง ได้แก่

- เห็นคุณค่าในตนเอง
- เชื่อมั่นในตนเอง

ความพึงพอใจในชีวิต ได้แก่

- รู้จักมองโลกในแง่ดี
- มีอารมณ์ขัน
- พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่

ความสงบทางใจ ได้แก่

- มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสุข
- รู้จักผ่อนคลาย
- มีความสงบทางจิตใจ

นางพงา ลิ้มสุวรรณ (2541 : 198 – 199) ได้ให้ความหมายของแง่ความฉลาดทางอารมณ์ไว้ว่าคือความสามารถด้านต่างๆ ทางจิตใจ ทางอารมณ์ และสังคมหลายๆ ด้าน คนที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงจะมีคุณสมบัติทั่วไปดังนี้

1. มีวุฒิภาวะทางอารมณ์
2. มีการตัดสินใจที่ดี
3. ควบคุมอารมณ์ตัวเองได้

4. มีความอดกลั้น
5. ไม่หุนหันพลันแล่น
6. ทนความผิดหวังได้
7. เข้าใจจิตใจของผู้อื่น
8. เข้าใจสถานการณ์ทางสังคม
9. ไม่ย่อท้อหรือยอมแพ้ง่ายๆ
10. สามารถแก้ปัญหาชีวิตได้
11. ไม่ปล่อยให้ความเครียดท่วมทับความคิดไปหมดจนทำอะไรไม่ได้

ทศพร ประเสริฐสุข (2542 : 21) กล่าวว่า คือความสามารถลักษณะหนึ่งของบุคคลที่จะตระหนักถึงความรู้สึก ความคิด อารมณ์ของตนเองและผู้อื่น สามารถควบคุมอารมณ์และแรงกระตือรือร้นในตลอดจนสามารถรอคอยการตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างเหมาะสม สามารถให้ตนเองในการที่จะเผชิญกับอุปสรรคและข้อขัดแย้ง

นิตยา คชภักดี (2542 : 109) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ คือ ความรู้สึกแยกแยะ ควบคุมความรู้สึก และควบคุมการแสดงออกของอารมณ์ พร้อมทั้งจัดการอารมณ์ของตนเองได้ รับรู้ เข้าใจตนเองสามารถแสดงอารมณ์ออกมาอย่างสร้างสรรค์ และเข้าใจถึงอารมณ์ของผู้อื่นด้วย

สุรกุล เจนอบรม (2542 : 20) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ คือ ระดับความสามารถทางอารมณ์ของบุคคล ซึ่งประกอบด้วย

1. ความสามารถที่จะรับรู้ได้ว่า ตัวเองและผู้อื่นมีอารมณ์และมีความรู้สึกอย่างไร และสามารถจัดการกับอารมณ์ และความรู้สึกตนเองได้
 2. ความสามารถที่จะรู้ถึงความรู้สึกทางอารมณ์ที่ดีและไม่ดี แล้วสามารถเปลี่ยนแปลงอารมณ์ที่ไม่ดีไปสู่อารมณ์ดีได้
 3. ความสามารถที่จะมีความระมัดระวังอารมณ์ตนเองอยู่เสมอ มีทักษะที่จะรับรู้ถึงอารมณ์และวิธีจัดการกับอารมณ์ ซึ่งจะช่วยให้มีความสุขและดำเนินชีวิตได้อย่างราบรื่น
- กรมสุขภาพจิต (2543 : www.asiaeye.com) ได้ให้นิยามของความฉลาดทางอารมณ์ไว้ว่า คือ ความสามารถในทางอารมณ์ในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข

โกลแมน (Goleman. 1995 : 51) ให้ความหมายว่า เป็นความรู้สึกที่ประกอบจากความคิด เฉพาะตน เป็นภาวะทางจิตใจและชีววิทยา เป็นแนวโน้มที่จะแสดงออก

โดนัลด์สัน (Donaldson. 1977 : 95) กล่าวว่า บุคคลที่มีความฉลาดทางอารมณ์ จะต้องรู้จักและเข้าใจอารมณ์ของตนเอง สามารถที่จะเผชิญความเครียดได้ มีความยืดหยุ่น มีเป้าหมายในชีวิต มองโลกในแง่ดี และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

กล่าวโดยสรุป ความฉลาดด้านอารมณ์ก็คือ บุคคลที่มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม และมีความสามารถที่จะรับรู้และเข้าใจถึงอารมณ์ของผู้อื่นทำให้สามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์

นักทฤษฎีหลายท่านได้ศึกษารูปแบบของความฉลาดทางอารมณ์ไว้แตกต่างกัน

ซาโลเวย์ (นิรดา อคฺลยพิเชษฐ. 2542 : 11 ; อ้างอิงจาก Salovey, 1990. *Imagination, Cognition and Personality.*) กล่าวว่าความฉลาดทางอารมณ์เป็นทักษะของการปรับตัว 3 ลักษณะ คือ

1. **ขั้นรู้ตน** เป็นการประเมินภาวะอารมณ์ได้ถูกต้อง และแสดงออกได้อย่างเหมาะสม บุคคลที่รับรู้ จำแนกภาวะทางอารมณ์ที่เกิดกับตนเองได้ จะทำให้บุคคลนั้นเกิดความสามารถในการปรับตัวได้ เช่น เด็กที่สามารถแสดงอารมณ์ออกทางสีหน้าได้ถูกต้องกับอารมณ์และเหมาะสมกับอายุ เด็กยิ่งโต ก็จะสามารถรับรู้อารมณ์ได้มากขึ้น

2. **ขั้นการควบคุมอารมณ์** เป็นการกำกับดูแลภาวะทางอารมณ์ของตนและผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมตามกาลเทศะ

3. **ขั้นใช้เชาวน์ทางอารมณ์** คนแต่ละคนจะมีความสามารถในการใช้ประโยชน์จากภาวะทางอารมณ์ได้แตกต่างกัน หากคนใดมีอารมณ์ดี ก็จะทำให้บุคคลนั้นมีความคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีเหตุผล หากคนใดมีอารมณ์ซึมเศร้า ก็จะทำให้การเกิดการคิดแบบอุปมาอุปไมยช้าลง

เมเยอร์, ซาโลเวย์, และคารุโซ (Mayer, Salovey and Caruso. 1990 : 8 – 13) ได้แบ่งรูปแบบของความฉลาดทางอารมณ์เป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบความสามารถ (Ability model) ของเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์ที่เน้นบทบาทของอารมณ์ สติปัญญาที่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และรูปแบบผสม (Mixed model) ซึ่งรวมทั้งความสามารถทางสมองและคุณลักษณะ

เมเยอร์และซาโลเวย์ (Mayer and Salovey. 1990 : 8 – 13) มีความคิดเกี่ยวกับเชาวน์อารมณ์ที่เน้นโครงสร้างเรื่องความสามารถ ซาโลเวย์ และ เมเยอร์ กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ ประกอบด้วย ความสามารถที่ปรับตัว 3 ประการ คือ การประเมินและการแสดงอารมณ์ การจัดการระบบอารมณ์ และการใช้ประโยชน์ของอารมณ์ในการแก้ปัญหา ซึ่งมีองค์ประกอบของแต่ละประเภทดังนี้

1. **การประเมินและการแสดงอารมณ์ (Appraisal and express of emotion)** ประกอบด้วยองค์ประกอบประเมินอารมณ์ ได้แก่ องค์ประกอบย่อยทางด้านถ้อยคำ และองค์ประกอบย่อยด้านการรับรู้ที่ไม่ใช่ถ้อยคำและความเข้าใจผู้อื่น

2. **การจัดการระบบอารมณ์ (Regulation of emotion)** ประกอบด้วยองค์ประกอบจัดการระบบอารมณ์ตนเองและผู้อื่น

3. **การใช้ประโยชน์ของอารมณ์ (Utilization of emotion)** ประกอบด้วยองค์ประกอบวางแผนที่ยืดหยุ่น การคิดอย่างสร้างสรรค์ ความเอาใจใส่ และการตั้งใจ

ต่อมา เมเยอร์ และซาโลเวย์ (Mayer and Salovey. 1997 :3 – 31) ได้ปรับปรุงรูปแบบของความฉลาดทางอารมณ์ที่เน้นองค์ประกอบทางการเรียนรู้ การคิดของเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์ และแบ่งความฉลาดทางอารมณ์เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. การรับรู้ (Perception) การประเมิน (Appraisal) การแสดงออก (Expression) ทางอารมณ์ ประกอบด้วย

1.1 ความสามารถในการบอกและประเมินได้ว่า การที่แต่ละคนแสดงออกเช่นนั้น เพราะอารมณ์ในขณะนั้นของเขาเป็นอย่างไร รู้สึกอย่างไร และมีความคิดอย่างไร

1.2 ความสามารถในการบอกและประเมินอารมณ์ของบุคคลอื่น

2. การใช้อารมณ์เกื้อหนุนความคิด (Emotional Facilitation of Thinking) ประกอบด้วย

2.1 การใช้อารมณ์เป็นตัวนำความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน

2.2 การใช้อารมณ์เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการตัดสินใจ

2.3 การใช้อารมณ์เปลี่ยนไป ทำให้เกิดมุมมองที่กว้างหลากหลายมากขึ้นจากการมอง

สิ่งต่างๆ ในแง่ดีเกินไป ไปสู่การมองในด้านอื่นๆ อีกด้วย

3. การเข้าใจ วิเคราะห์และใช้ความรู้จากอารมณ์ที่เกิดขึ้น อันประกอบด้วย

3.1 ความสามารถในการบอกได้ว่า อารมณ์ของตนในขณะนั้นเป็นอย่างไร

3.2 ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ที่เกิดจากสถานการณ์หรือเหตุการณ์

ใดเหตุการณ์หนึ่ง

4. การจัดระบบอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น ประกอบด้วย

4.1 ความสามารถในการเปิดเผยความรู้สึกต่างๆ ที่อยู่ในใจ

4.2 ความสามารถในการเตือนตนเองโดยรู้จักคิดทบทวน ไตร่ตรอง และควบคุมอารมณ์ตนเอง เพื่อพัฒนาอารมณ์และสติปัญญาให้เจริญงอกงามต่อไป

บาร์ออน (Bar – on, 1997 : 285) ได้มีความคิดที่แตกต่างไปจากซาโลเวย์ โดยกล่าวว่าเขาวินิจฉัยปัญหาเป็นสมรรถภาพ (Capacities) ที่ไม่ใช่การรู้การคิดความสามารถ (Competencies) เป็นทักษะ ที่มีอิทธิพลต่อความสามารถของบุคคลที่ประสบความสำเร็จต่อการจัดการกับสภาพแวดล้อม และแรงกดดันและส่งผลต่อสุขภาพจิต แนวคิดเขาวินิจฉัยทางอารมณ์ของบาร์ออนจะตอบคำถามว่า “ทำไม คนบางคนจึงสามารถประสบความสำเร็จในชีวิตมากกว่าคนอื่น” บาร์ออนได้รวบรวมเอกสารงานวิจัยต่างๆ พบว่า ลักษณะทางบุคลิกภาพมีส่วนเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในชีวิต ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 5 ด้านด้วยกัน คือ

1. ทักษะภายในตัวบุคคล (Intrapersonal skill) ประกอบด้วย การตระหนักรู้ตนเองทางอารมณ์ (Emotional self – awareness) การกล้าแสดงออก (Assertiveness) การนับถือตนเอง (Self – regard) การบรรลุสัจธรรมแห่งตน (Self – actualization) และความเป็นอิสระ (Independence)

2. ทักษะระหว่างบุคคล (Interpersonal skill) ประกอบด้วย สัมพันธภาพระหว่างบุคคล ความรับผิดชอบต่อสังคม และความเข้าใจผู้อื่น

3. ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) ประกอบด้วยความสามารถในการแก้ปัญหา ความเป็นจริง และความยืดหยุ่น
4. การจัดการกับความเครียด ประกอบด้วยความทนทานต่อความเครียด การอดกลั้น (Impulse control)
5. สภาวะอารมณ์ทั่วไป (General mood) ประกอบด้วยความสุข และการมองโลกในแง่ดี

การ์ดเนอร์ (Gardner. 1933 : 13 – 25) ได้จำแนกความฉลาดทางอารมณ์ออกเป็น 2 ด้าน คือ

1. ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal Intelligence) เป็นความสามารถในการรับรู้ อารมณ์และตอบสนองอารมณ์และความต้องการของผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม
2. ด้านการรู้จักตนเอง (Intrapersonal Intelligence) เป็นความสามารถในการรับรู้ อารมณ์ของตนเอง สามารถแยกแยะอารมณ์และความรู้สึก ตลอดจนจัดการกับอารมณ์และความต้องการของตนเองได้อย่างเหมาะสม

โกลแมน (Goleman. 1995 : 43 – 44) ได้ชี้ให้เห็นว่าความฉลาดทางอารมณ์กับเชาวน์ปัญญา มีความแตกต่างกันอย่างไร โดยกล่าวว่า เป็นเวลานาน ที่คนเราให้ความสำคัญกับสมองแต่กลับไม่สนใจในสิ่งที่ช่วยส่งเสริมความสำเร็จให้แก่ชีวิต คือกลุ่มทักษะทางอารมณ์ที่สามารถสอนได้ ไม่เหมือนเชาวน์ปัญญาซึ่งสอนได้ยากกว่า ความฉลาดทางอารมณ์จะสามารถอธิบายได้ว่า ทำไมคนที่มีระดับเชาวน์ปัญญาสูงไม่สามารถประสบความสำเร็จในชีวิตได้ ในขณะที่คนที่มีเชาวน์ปัญญาธรรมดา กลับประสบความสำเร็จในชีวิตสูงสุด โกลแมนกล่าวว่า เชาวน์ปัญญาทางอารมณ์จะช่วยอธิบายความสำเร็จต่างๆ ในชีวิตได้ แนวคิดของโกลแมนได้แบ่งโครงสร้างของความฉลาดทางอารมณ์ออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. การรับรู้อารมณ์ตนเอง คือ การตระหนักรู้ในความรู้สึกที่เกิดขึ้นและสามารถตรวจสอบได้ทุกขณะ
2. การจัดการอารมณ์ คือ การจัดการกับความรู้สึกต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม สามารถปลอบตนเองและขจัดความวิตกกังวล ความเศร้าหมอง หรือ ความขุ่นเคืองได้
3. การจูงใจตนเอง คือ การอดกลั้น รอได้ และสามารถเข้าสู่สภาวะสั่นไหวได้
4. ตระหนักรู้อารมณ์คนอื่น คือ การเข้าใจคนอื่น และรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งที่บุคคลนั้นๆ ต้องการ
5. สัมพันธภาพการจัดการ คือ ทักษะในการจัดการกับอารมณ์ของผู้อื่น และมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น

นอกจากนี้ โกลแมน ยังมีกรอบแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional intelligence) ซึ่งแบ่งเป็น 2 สมรรถนะ ดังนี้

1. สมรรถนะด้านสังคม เป็นการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น แบ่งเป็น

1.1 การนำใจเข้ามาใส่ใจเรา (Empathy) คือ สามารถรับรู้ถึงความต้องการ ความรู้สึก และความห่วงใยผู้อื่น ดังนี้

- การเข้าใจความรู้สึกนึกคิด และมุมมองของผู้อื่น สนใจในความวิตกกังวลของผู้อื่น
- มีจิตใจใฝ่บริการ (Service minded) รับรู้ คาดคะเน และตอบสนองความต้องการ

ของผู้อื่นหรือผู้ที่เรามีปฏิสัมพันธ์ด้วยเป็นอย่างดี

- ส่งเสริมและช่วยพัฒนาผู้อื่นให้มีความรู้ความสามารถที่ถูกต้อง
- ให้โอกาสผู้อื่นได้เห็นความเป็นไปได้จากการมองเห็นความแตกต่างของคนโดยไม่ถือเขาถือเรา

1.2 ทักษะทางสังคมด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human relation) เป็นความคล่องตัวในการติดต่อกับผู้อื่น เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี แสวงหาความร่วมมือจากผู้อื่นได้ อันประกอบด้วย

- ความสามารถในการโน้มน้าวใจผู้อื่นให้แสดงความคิดเห็นได้อย่างนุ่มนวลและได้ผล

- มีการสื่อสารที่ดี (Communication skill) มีความชัดเจน ถูกต้อง น่าเชื่อถือ

- ความเป็นผู้นำ สามารถจูงใจ ผลักดันกลุ่มให้ไปในทิศทางที่ถูกต้อง

- สามารถกระตุ้น เ้า ริเริ่ม ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี (Managing change) ซึ่งทางการบริหารเรียกว่า การบริหารการเปลี่ยนแปลง

- สามารถบริหารความขัดแย้งได้ดี (Conflict management) สามารถเจรจาต่อรอง แก้ไขยุติข้อขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม

- สร้างความสัมพันธ์ ความร่วมมือร่วมใจ ที่จะปฏิบัติภารกิจให้ลุล่วงตามเป้าหมาย
- สามารถทำงานเป็นกลุ่มเพื่อร่วมมือกันมุ่งสู่เป้าหมาย
- สร้างสมรรถนะของกลุ่มให้เกิดพลังความร่วมมือ

2. สมรรถนะส่วนบุคคล เป็นความสามารถในการบริหารจัดการตนเองได้อย่างดี แบ่งเป็น

2.1 การตระหนักรู้ตนเอง (Self-awareness) คือการรับรู้ความรู้สึกของตนเอง หรือเป็น

ผู้ที่มีสติรับรู้ถึงอารมณ์ของตนเองต่อการตอบสนองของสิ่งเร้าต่างๆ รอบตัว อันประกอบด้วย

- สามารถรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง รู้สาเหตุที่ทำให้เกิดความรู้สึกนั้นๆ และสามารถบอกถึงผลที่จะเกิดขึ้นได้

- สามารถประเมินตนเองได้ตามสภาพความเป็นจริง รู้ถึงจุดเด่น จุดด้อยของตนเอง
- มั่นใจในตนเองเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง
- จัดการกับความรู้สึกของตนเองให้พอเหมาะพอดี

2.2 ความสามารถในการควบคุมตนเอง (Self-regulation) คือ การควบคุมหรือการกำหนดตัวเอง ซึ่งนับได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ ไม่ใช่แต่อารมณ์ในการตัดสินใจปัญหาอันประกอบด้วย

- การควบคุมตนเองจากอารมณ์โกรธ ฉุนเฉียวต่างๆ ได้
- เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ จะเป็นผู้ที่ทำอะไรจะนึกถึงคุณงามความดีเป็นหลัก
- มีความสามารถในการปรับตัวในการจัดการต่อความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น
- สร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ เปิดใจกว้างที่จะรับความคิดและข้อมูลใหม่ๆ อย่างเต็มใจ
- สามารถสร้างแรงจูงใจให้กับตนเองได้ (Motivation oneself) ประกอบด้วย
 - 1.มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement motive) โดยพยายามทำภารกิจต่างๆ

มีการปรับปรุงมาตรฐานที่ดี (Standard of excellence)

2. มีความยึดมั่นต่อเป้าหมายของกลุ่มหรือองค์กร
3. มีความคิดริเริ่มและพร้อมที่จะปฏิบัติตามเมื่อมีโอกาส
4. มองโลกในแง่ดี กล้าเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคอย่างไม่ย่อท้อ

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ความฉลาดทางอารมณ์ คือ การตัดสินใจต่างๆ ด้วยความรู้สึก

ที่สามารถประเมินได้ ความฉลาดทางอารมณ์ จะมีความสามารถที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้เป็นตัววัดกันเอง การควบคุมอารมณ์ และ จิตสำนึกที่ดีในการแก้ปัญหา

2.3 ความสำคัญและประโยชน์ของความฉลาดทางอารมณ์

ในปัจจุบันการศึกษาของไทยได้ให้ความสำคัญกับความฉลาดทางอารมณ์ โดยเฉพาะนโยบายของกรุงเทพมหานครจะไม่เน้นให้นักเรียนมีความรู้ทางด้านวิชาการเพียงอย่างเดียว แต่นักเรียนจะต้องมีความฉลาดทางอารมณ์เพื่อให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น สามารถดำเนินชีวิตทั้งในปัจจุบันและในอนาคตได้อย่างมีความสุข

ตัวแปรที่สามารถทำนายความสำเร็จของบุคคลได้ถึง 80% คือ ความฉลาดทางอารมณ์ นอกจากนี้ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ยังสามารถเข้าใจในจิตใจคนอื่นได้เป็นอย่างดีอีกด้วย ก่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน ความราบรื่นในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (วีระวัฒน์ ปันนิตามัย, 2542 : 34)

จากความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น นักวิชาการได้กล่าวถึงประโยชน์ต่างๆของความฉลาดทางอารมณ์ไว้ดังนี้

วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2542 : 34 – 37) ได้นำหลักการของความฉลาดทางอารมณ์มาประยุกต์ใช้กับการทำงาน และการนำมาใช้ในชีวิตประจำวันดังนี้

1. ความฉลาดทางอารมณ์มีบทบาทในการกำหนดบุคลิกภาพที่พึงปรารถนาและสร้างวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่เจริญสมวัยได้ดี
2. ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์จะสามารถสื่อสาร แสดงความรู้สึกของตนเองได้อย่างเหมาะสม ถูกกาลเทศะ เข้าอกเข้าใจผู้อื่นรับฟังปัญหาของผู้อื่นได้
3. คนที่มีความฉลาดทางอารมณ์จะเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และสามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ต่างๆ ได้
4. ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ จะสามารถเข้าใจลูกค้า และรับฟังความคิดเห็น ความต้องการของลูกค้า ทำให้ลูกค้าพอใจ
5. ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ จะช่วยส่งเสริมความเป็นผู้นำ มีศิลปะในการครองใจคนได้
6. ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์จะมีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นทำให้ครอบครัวเป็นสุข เนื่องจากเกิดความเข้าใจในกันและกัน

เทอดศักดิ์ เดชคง (2539 : 56 – 61) ได้แบ่งประโยชน์ของความฉลาดทางอารมณ์ออกเป็น 3 ด้านด้วยกัน คือ

1. ด้านตนเอง ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์จะเป็นผู้ที่มีสมาธิ สามารถส่งผลในการเรียน สามารถปรับอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม ทำให้ชีวิตมีความสุข เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ก็จะเป็นผู้ใหญ่ที่รู้จักปรับปรุงตนเอง สามารถเลือกกระทำการต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม
2. ด้านครอบครัว ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์จะเป็นผู้ที่มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ ได้เป็นอย่างดี สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นได้
3. ด้านสิ่งแวดล้อม ผู้ที่มีความฉลาดในอารมณ์สูง จะสามารถลดข้อขัดแย้งต่างๆ ทำให้การเอาเปรียบในสังคมลดน้อยลง สร้างความปรองดอง สมานฉันท์ สร้างความรักใคร่ให้บังเกิดขึ้นในสังคมได้

2.4 การวัดความฉลาดทางอารมณ์

นักทฤษฎีหลายท่านได้มีการแบ่งกลุ่มตามแนวคิดไปตามแต่ละทฤษฎีได้ดังนี้

วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2542 : 85 – 94) ได้สรุปแนวทางในการวัดความฉลาดทางอารมณ์ไว้ดังนี้

1. การประเมินด้านแรงจูงใจภายในบุคคล (Intrapersonal Motivation) เป็นการประเมินแรงจูงใจ ที่ผลักดันให้บุคคลเกิดความรู้สึก หรือภาวะอารมณ์นั้นๆ เกิดแรงบันดาลใจโดยมีสิ่งเร้ามากกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกนึกคิด สามารถเล่าถึงสถานการณ์ต่างๆ ได้ ผู้ประเมินจะต้องใช้ความระมัดระวังในการกำหนดคำตอบให้ถูกต้องต่อความรู้สึกนึกคิด การประเมินด้วยวิธีนี้ จำเป็นที่จะต้องให้ผู้ประเมินที่มีความเชี่ยวชาญด้านพฤติกรรมศาสตร์ และด้านเขาวนอารมณ์เป็นผู้ประเมิน

2. การใช้เทคนิคเหตุการณ์สำคัญ (The Critical Incident Technique) หรือ กรณีเหตุการณ์ (Incident Cases) เป็นการวิเคราะห์พฤติกรรมในเชิงคุณภาพ โดยให้ผู้เล่าบรรยายถึงเหตุการณ์ที่บอกถึง การคิด ความรู้สึก และการแสดงออกทางความฉลาดทางอารมณ์ในระดับต่างๆแล้ว เรียงลำดับพฤติกรรมที่

ผู้ตอบเคยปฏิบัติ หรือตั้งใจปฏิบัติ เพื่อนำคะแนนมาสรุปอ้างอิงระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้ตอบ การสร้างแบบประเมิน ควรใช้กรณีที่เป็นเหตุการณ์ปัจจุบัน หรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ เมื่อเล่าสถานการณ์นำแล้ว โจทย์จะตั้งคำถามว่า ในสถานการณ์เช่นนี้ ผู้ตอบจะตอบเช่นไร หรือจะอย่างไร โดยมีตัวเลือกในระดับต่างกัน แต่ก็มีข้อเสียคือ ผู้ตอบอาจบิดเบือนสร้างภาพให้กับตัวเองได้

3. การสร้างสถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นการกำหนดเหตุการณ์ขึ้นให้สมจริง ใกล้เคียงกับเหตุการณ์ให้เป็นสิ่งเร้า เพื่อกระตุ้นให้ผู้ตอบแสดงพฤติกรรมถึงความรู้สึก และภาวะทางอารมณ์ของตนออกมา โดยไม่มีการเสแสร้งแกล้งทำ

4. การสัมภาษณ์ในเชิงลึก (Indept Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่มีการยืดหยุ่นให้อิสระแก่ผู้รับการสัมภาษณ์ และยังเปิดโอกาสให้ผู้รับการสัมภาษณ์ เป็นผู้เริ่มสนทนาก่อนในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวกับตนเองในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะประสบความสำเร็จ ความผิดหวัง เป็นต้น

5. การให้รายงานตนเอง (Self – report) นับว่าเป็นวิธีการวัดที่ได้รับการนิยมเป็นอย่างมาก เนื่องจากสร้างง่าย เป็นการรายงานเกี่ยวกับตนเอง และใช้ได้กับผู้เข้ารับการทดสอบเป็นจำนวนมาก ง่ายต่อการแปลผล

ซาโลเวย์และคณะ (Salovey, et.al. 1995) ได้สำรวจความฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้มาตราทางอารมณ์ (Trait Meta – Mood Scale : TMMS) มาตรานี้ จะเป็นการวัดความแตกต่างระหว่างบุคคลในความสามารถที่จะสะท้อนอารมณ์ และการจัดการกับอารมณ์ มีดัชนีบ่งระดับความเอาใจใส่ที่บุคคลมีต่ออารมณ์ความรู้สึก ซึ่งดัชนีบ่งชี้จากมาตรานี้ซาโลเวย์และคณะของเขาได้อธิบายว่า ความสามารถหลายอย่างที่มีอยู่ในโครงสร้างของความฉลาดทางอารมณ์ ซาโลเวย์และคณะเชื่อว่ามาตราวัดอารมณ์ เป็นนิยามเชิงปฏิบัติการของเขาวินิจฉัยทางอารมณ์ คือ ความใส่ใจ และการปรับอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งเป็นพื้นฐานของการจัดระบบตัวเองทางความฉลาดทางอารมณ์ มาตราวัดอารมณ์ เป็นมาตราที่จะให้ผู้ตอบประเมินตนเอง แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เห็นด้วยบางอย่าง เห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตัวอย่างแบบทดสอบ Trait Meta – Mood Scale ของซาโลเวย์และคณะ

1. ด้านเอาใจใส่ต่ออารมณ์ความรู้สึก (Attention to Feeling)

0) วิธีการจัดการกับอารมณ์ของข้าพเจ้าได้ดีที่สุดคือ ให้มีอารมณ์หลากหลายมากที่สุด

2. ด้านความชัดเจนในการแยกแยะอารมณ์ความรู้สึก (Clarity of feeling)

0) ข้าพเจ้ามักจะรู้อย่างชัดเจนว่า ขณะนั้นตนเองรู้สึกอย่างไร

3. ด้านการปรับสภาวะอารมณ์ (Mood Repair)

0) เมื่อข้าพเจ้ารู้สึกเสียใจ ข้าพเจ้ามักคิดถึงเหตุการณ์ต่างๆที่ทำให้ความรู้สึกเป็นสุข

ในปีค.ศ.1998 เมเยอร์ ซาโลเวย์ และคารูโซ (Mayer Salovey and Caruso) ได้ทำการพัฒนาสร้างมาตรการวัดเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์หลายองค์ประกอบ (The Multifactor Emotional Intelligence Scale หรือ MEIS) เป็นการวัดโดยใช้กระดาษ ดินสอ ทำแบบทดสอบ ซึ่งมีการแบ่งองค์ประกอบทั่วไปของเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์ออกเป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. แบบทดสอบความสามารถในการระบุอารมณ์ เป็นการรับรู้ทางอารมณ์ โดยผู้ตอบอาจได้ดูรูปภาพคน สังเกตสีหน้า แววตา หรืออาจบอกถึงความรู้สึกที่ได้ฟังบทเพลงจากเสียงดนตรีและความรู้สึกจากภาพศิลปะ

2. แบบทดสอบความสามารถในการใช้อารมณ์เป็นการประเมินความสามารถที่ก่อให้เกิดอารมณ์และเหตุผลที่ประกอบกับอารมณ์ ความรู้สึก ในการวัด จะแบ่งเป็น 2 ตอน คือ การวัดความสามารถสร้างความรู้สึกที่แตกต่างกันได้ดีแค่ไหน และการใช้ความรู้สึกเพื่อต่อกระบวนการคิด โดยมีความเชื่อว่า อารมณ์ช่วยให้เราคิดตัดสินใจได้

3. แบบทดสอบความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ เป็นการวัดความสามารถที่จะทราบถึงสาเหตุและที่มาของอารมณ์ ผลการใช้อารมณ์ ระดับความแปรปรวนของอารมณ์ ตลอดจนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างอารมณ์ที่ต่างกัน

4. แบบทดสอบความสามารถในการควบคุมอารมณ์ เป็นการวัดความสามารถในการควบคุมอารมณ์ตนเองและผู้อื่น การประเมินจะมีสถานการณ์ทางอารมณ์ ให้ผู้ตอบบอกความรู้สึกถึงสภาวะทางอารมณ์ที่เกิดขึ้น

กรมสุขภาพจิต (2543 : 71 – 75) ได้สร้างแบบประเมินให้เหมาะสำหรับคนไทย โดยสร้างตามแนวคิดของบาร์ออน (Bar – on. 992) เมเยอร์ และ ซาโลเวย์ (Mayer & Salovey. 1997) และ โกลแมน (Goleman. 1988) ซึ่งแบบวัดนี้จะแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านดี เก่ง และมีสุข โดยมีการประเมินค่าเป็น 4 ระดับ คือ ไม่จริง จริงบางครั้ง ค่อนข้างจริง จริงมาก

จากการศึกษา จึงพอสรุปได้ว่า การวัดความฉลาดทางอารมณ์นั้น มีอยู่ด้วยกันหลายแบบ และยังคงอยู่ในระหว่างความสนใจเป็นอย่างมาก เพราะการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขนั้น บุคคล จะต้องรู้จักการควบคุมอารมณ์ของตน และรับรู้ถึงความรู้สึกของคนรอบข้าง จึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่มีความสำเร็จในชีวิต และจะก่อให้เกิดประโยชน์กับตนเองตลอดจนเกิดประโยชน์ต่อสังคมอีกด้วย

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับดนตรีในต่างประเทศ มีผู้ทำการศึกษาไว้ดังนี้

มหาวิทยาลัยนิวยอร์ก (พัชรา พุ่มชาติ.2533 ; อ้างอิงจาก New York University n.d.) ทำการทดลองให้นักศึกษาทำข้อสอบ ในขณะที่มีการเปิดเพลงคลอเบาๆ ปรากฏว่า นักศึกษาที่ทำข้อสอบที่มีเสียงดนตรีคลอไปด้วย จะทำคะแนนได้ดีกว่านักศึกษาที่ทำข้อสอบโดยที่ไม่มีเสียงดนตรีคลอ

แฟรงเกนเบอร์เกอร์ (พัชรา พุ่มชาติ.2533 ; อ้างอิงจาก(Frankenberger. 1979 : 143) ได้ศึกษาผลของการใช้ดนตรีร่วมกับการฝึกอบรมแบบผ่อนคลายกับเด็กที่มีความก้าวร้าว พบว่า การใช้ดนตรีร่วมกับการฝึกอบรมแบบผ่อนคลาย ทำให้เด็กมีการเรียนรู้ที่ดีขึ้น และมีอารมณ์ก้าวร้าวลดลง

ฮิกส์ (สถาพร กลางคาร. อ้างอิงจาก Hicks. 1992 : 72 – 73) ได้ทำการทดลองกับผู้ป่วยที่ได้รับฟังเสียงดนตรี จะสามารถเบี่ยงเบนความสนใจออกไปจากความวิตกกังวล ทำให้ผู้ป่วยเกิดความสบายใจ มีการสร้างจินตนาการที่ดีไปตามเสียงดนตรี ดนตรียังสามารถทำให้ผ่อนคลายพฤติกรรม ทำให้ลดความตึงเครียด ความวิตกกังวลได้อีกด้วย

จาคอบ (สถาพร กลางคาร. อ้างอิงจาก Jacob. 1986 : 1034) ได้ค้นพบว่า นอกจากดนตรีจะมีอิทธิพลต่อบุคคลที่ฟังดนตรีโดยทั่วไปแล้ว ดนตรียังสามารถทำให้กล้ามเนื้อมีความผ่อนคลาย ทำให้เกิดความสงบ กระตุ้นให้เกิดความคาดหวัง

ฟีฟิลด์ (Field. 1980 : 41) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนดนตรีของเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 3 – 5 ปี พบว่ามีผลทำให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ มีความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของดนตรีได้ดีขึ้น

3.2 งานวิจัยในประเทศ

ผลทาน ศรีณรงค์ (2528) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยใช้ดนตรีเป็นสื่อร่วมกับวิธีการสอนแบบธรรมชาติ พบว่า ดนตรีสามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความรู้สึกนึกคิด เกิดจินตนาการและสามารถเขียนถ่ายทอดเป็นภาพเขียนสร้างสรรค์ โดยใช้ดนตรีเป็นสื่อเข้าในการสอนทำให้เกิดความรู้สึกสบายใจ ไม่ต้องเครียด

ไตรรงค์ เจริญกิจ (2522) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ภายภาคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง จังหวัดยะลา ด้วยวิธีใช้และไม่ใช้ดนตรีประกอบการสอน พบว่า นักเรียนกลุ่มที่ใช้ดนตรีประกอบการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้ใช้ดนตรีประกอบการเรียนการสอน

สัมพันธ์ ทัศนียะนันท์ และคณะ (2539) ได้ศึกษาผลของดนตรีที่สามารถลดความเจ็บปวดและความวิตกกังวลในผู้ป่วยผ่าตัดหัวใจแบบเปิด กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ป่วยภายหลังการผ่าตัดหัวใจแบบเปิดในระยะ 48 ชั่วโมงขณะอยู่ในห้อง ICU จำนวน 40 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลอง

และกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองจะมีการให้ผู้ป่วยได้ฟังดนตรีในระยะ 24 – 48 ชั่วโมงหลังผ่าตัด พบว่าดนตรีสามารถลดความรู้สึกเจ็บปวดและความวิตกกังวลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บ้ำเพ็ญจิต แสงชาติ (2528) ได้ศึกษาผลของดนตรีต่อการลดความเจ็บปวด ระหว่างกลุ่มผู้ป่วยที่จัดดนตรีให้ฟังกับกลุ่มผู้ป่วยที่ไม่ได้จัดดนตรีให้ฟัง ผลการวิจัยพบว่า ดนตรีสามารถนำมาใช้ลด หรือบรรเทาความรู้สึกทรมานจากความเจ็บปวดของผู้ป่วยใน 48 ชั่วโมงแรกหลังผ่าตัด และดนตรียังช่วยผ่อนคลายภาวะทางอารมณ์ได้เป็นอย่างดี

มณี เผือกวิไล (2529) ได้ศึกษาผลของการใช้ดนตรีกระตุ้นต่อการเจริญเติบโตของทารกคลอดก่อนกำหนด ผลปรากฏว่าเด็กจะมีปฏิกิริยาตอบรับกับเสียงเพลงทั้งทางพฤติกรรม และร่างกายในทางที่ดีขึ้นมาก เสียงเพลงที่นุ่มนวลจะทำให้เด็กมีอาการสงบเงียบ ร่างกายเจริญเติบโตดีขึ้นด้วย และยังช่วยให้ระบบหายใจ และระบบการย่อยดีขึ้นอีกด้วย

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว พบว่าดนตรีมีผลต่อการพัฒนาร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญาของบุคคล ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะ

การฟัง และทักษะปฏิบัติ กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อจะทำให้ทราบว่านักเรียนที่มีความสามารถทางด้านดนตรีไทยด้านทักษะการฟังและทักษะปฏิบัติ จะมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนหรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาพัฒนาและส่งเสริมเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากร และการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ
4. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเจ้าพระยา ซึ่งประกอบด้วย 5 เขต ดังนี้ เขตยานนาวา เขตพระโขนง เขตบางคอแหลม เขตคลองเตย และเขตบางนา จำนวน 28 โรงเรียน 91 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 3,292 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเจ้าพระยา จำนวน 300 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two – Stage Random Sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งโรงเรียนตามเกณฑ์การแบ่งขนาดโรงเรียนของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็กมีนักเรียน	1 – 400	คน
โรงเรียนขนาดกลางมีนักเรียน	401 – 800	คน
โรงเรียนขนาดใหญ่มีนักเรียน	801	คนขึ้นไป

ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นโดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น และโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม ได้โรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 3 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลางจำนวน 2 โรงเรียน และ โรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 1 โรงเรียน

ขั้นที่ 2 สุ่มห้องเรียนจากโรงเรียนในขั้นตอนที่ 1 โดยใช้โรงเรียนเป็นชั้น และห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่างดังตาราง 1

ตาราง 1 รายชื่อโรงเรียน จำนวนห้องเรียน และจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ชื่อโรงเรียน	จำนวนห้องเรียน	จำนวนนักเรียน
<u>โรงเรียนขนาดใหญ่</u>		
1. โรงเรียนศูนย์รวมน้ำใจ	3	101
2. โรงเรียนวัดช่องลม	1	40
3. โรงเรียนวัดช่องนนทรี	1	37
<u>โรงเรียนขนาดกลาง</u>		
1. โรงเรียนวัดดอกไม้	1	35
2. โรงเรียนวัดสะพาน	1	25
<u>โรงเรียนขนาดเล็ก</u>		
1. โรงเรียนวัดจันทร์นอก	1	25
รวม 6 โรงเรียน	8	300

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ชุด ดังนี้

1. แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว ประกอบด้วย เพศ โรงเรียน

ตอนที่ 2 ความฉลาดทางอารมณ์ ผู้วิจัยใช้แบบประเมินของกรมสุขภาพจิต

กระทรวงสาธารณสุข (2543) ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข จำนวน 52 ข้อ นำมาหาค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ 0.742

2. แบบทดสอบความสามารถทางดนตรีไทย ผู้วิจัยสร้างเองโดยได้ศึกษาจากข้อมูลจากหลักสูตรวิชาดนตรี ระดับชั้นประถมศึกษา ซึ่งเน้นด้านทักษะการฟังและการปฏิบัติ แบ่งเป็น 2 ฉบับ คือ

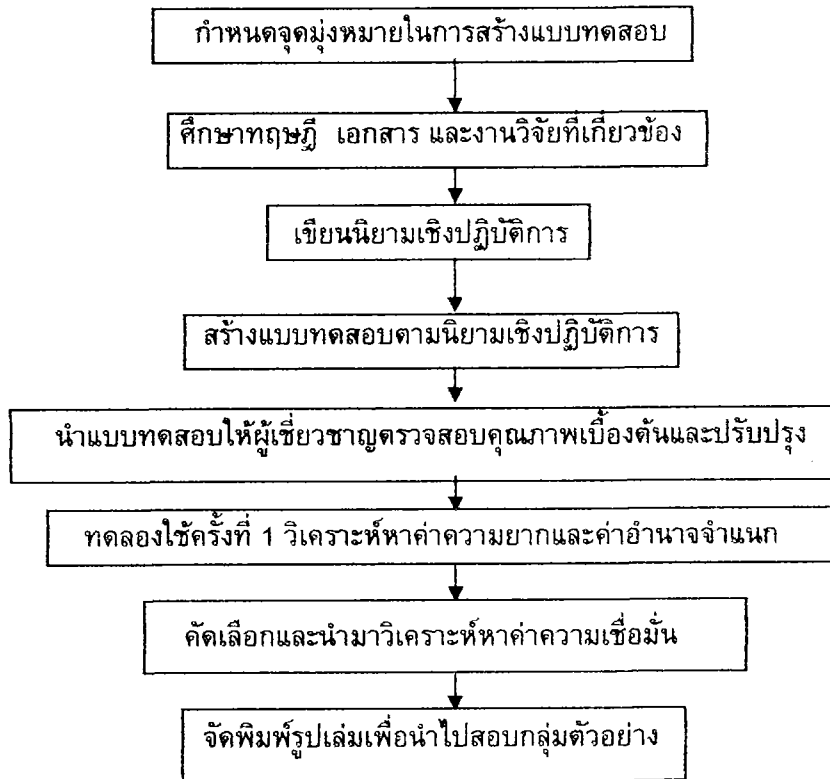
2.1 ด้านทักษะการฟัง จำนวน 30 ข้อ

2.2 ด้านทักษะการปฏิบัติ จำนวน 2 ข้อ

วิธีการสร้างเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ มีลำดับขั้นตอนในการสร้างดังภาพประกอบ 1 ดังนี้

ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบความสามารถทางดนตรีไทย

ภาพประกอบ 1 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ได้ดำเนินการดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบทดสอบความสามารถทางดนตรีไทย เพื่อสร้างแบบทดสอบความสามารถทางดนตรีไทยสำหรับนักเรียนประถมศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านทักษะการฟัง และ ด้านทักษะการปฏิบัติ
2. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับดนตรีไทยในระดับประถมศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ
3. เขียนนิยามเชิงปฏิบัติการของ ทักษะการฟัง ทักษะการปฏิบัติ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบความสามารถทางดนตรีไทย
4. สร้างข้อคำถามวัดทักษะการฟัง จำนวน 40 ข้อ และทักษะการปฏิบัติจำนวน 2 ข้อ นำแบบทดสอบความสามารถทางดนตรีไทยที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ผู้ควบคุมปริญญาโทตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมกับข้อปฏิบัติ และความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน
5. นำแบบทดสอบความสามารถทางดนตรีไทยที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาความเป็นปรนัยของข้อปฏิบัติ และเกณฑ์การให้คะแนน หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่า IOC ผ่านเกณฑ์ .06 ขึ้นไปทุกข้อ
6. นำแบบทดสอบที่ผ่านการพิจารณาในข้อ 5 ไปทดลองใช้ครั้งที่ 1 กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน นำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ วิเคราะห์หาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบความสามารถทางดนตรีไทยทั้ง 2 ด้าน ดังนี้

ด้านทักษะการฟังจำนวน 40 ข้อ มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.27 ถึง 0.74 และ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.21 ถึง 0.68 คัดเลือกไว้ 30 ข้อ มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.27 ถึง 0.74 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.25 ถึง 0.68

ด้านทักษะการปฏิบัติจำนวน 2 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้คะแนน 2 คน คือ ตัวผู้วิจัยกับครูที่สอนดนตรีไทยอีก 1 คน ที่มีประสบการณ์การสอนไม่ต่ำกว่า 5 ปี ทดสอบด้านทักษะการปฏิบัติของนักเรียน 10 คน แล้วนำคะแนนมาหาค่าสหสัมพันธ์ ได้ค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.824
7. ทำการวิเคราะห์ซ้ำเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เมื่อตัดข้อที่ไม่มีอำนาจจำแนกออกแล้ว ได้ความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.724
8. จัดทำเป็นรูปเล่ม เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลในการวิจัย

ตอนที่ 2

คำชี้แจง 2.1 ให้นักเรียนฟังเสียงโน้ต 1 เสียง ที่กำหนดให้แล้วเลือกตอบว่าเสียงโน้ตในข้อใดมีเสียงสูงกว่าเสียงโน้ตที่กำหนดให้ 1 เสียง (5 ข้อ)

(00) “.....” (เสียง ซอล)

- ก. “.....” (เสียง ฟา)
- ข. “.....” (เสียง ลา)
- ค. “.....” (เสียง โด)
- ง. “.....” (เสียง เร) เฉลย ข.

2.2 ให้นักเรียนฟังเสียงโน้ต 1 เสียง ที่กำหนดให้แล้วเลือกตอบว่าเสียงโน้ตในข้อใดมีเสียงต่ำกว่าเสียงโน้ตที่กำหนดให้ 1 เสียง (5 ข้อ)

(000) “.....” (เสียง มี)

- ก. “.....” (เสียง โด)
- ข. “.....” (เสียง เร)
- ค. “.....” (เสียง มี)
- ง. “.....” (เสียง ฟา) เฉลย ข.

ตอนที่ 3 ให้นักเรียนฟังทำนองเพลงต่อไปนี้แล้วเลือกตอบว่าอยู่ในกลุ่มตัวโน้ตข้อใด

(0000) “ | ซ ล ท ด | ท ล ท ด | ” (ฟังจากเทป 2 ครั้ง)

- ก. | -ร -ม | -ซ -ล |
- ข. | ซ ล ท ด | ท ล ท ด |
- ค. | -ด ร ม | -ซ -ล | เฉลย ข.

เกณฑ์การให้คะแนน

ถ้าตอบถูก	ให้	1	คะแนน
ถ้าตอบผิด	ให้	0	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนนด้านทักษะการฟัง

มี 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน 30 ข้อ 30 คะแนน

ระดับคะแนน การแปลความหมาย

20.01 – 30.00	คะแนน	นักเรียนมีทักษะการฟังอยู่ในระดับ	สูง
10.01 – 20.00	คะแนน	นักเรียนมีทักษะการฟังอยู่ในระดับ	ปานกลาง
0.00 – 10.00	คะแนน	นักเรียนมีทักษะการฟังอยู่ในระดับ	ต่ำ

ด้านทักษะการปฏิบัติ ให้ปฏิบัติเป็นรายบุคคล แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนเล่นเครื่องดนตรีไทยที่ถนัดตามโน้ตที่กำหนดให้ โดยให้นักเรียนสุ่มเลือกโน้ตเพลง 1 ทำนองเพลง จากจำนวน 5 ทำนองเพลงที่กำหนดให้ แล้วเล่นเครื่องดนตรีไทยที่นักเรียนถนัดตามทำนองเพลงนั้น

โน้ตเพลงที่กำหนดให้

1. | --ค | รมชข | --- | -ม-ร | --ค | รมชข | มรตร | -ม-ช |
| --ม | ชลคช | --ม | รจรม | -ชล | -ค-ร | มรคช | -ค-ช |

2. | --ค | -คคค | -ช-ล | -ช-ค | -ช-ล | -ค-ร | -ม-ร | -มมม |
| --- | -มมม | --คค | -ร-ม | -ร-ร | --ม | --ช | --ล |

3. | --ร | -คคค | -ลลล | -ค-ช | --ฟ | -ม- | -ร-ช | --ช |
| --ล | -ชชช | -ลลล | ชลคช | --ฟ | -ม- | -ร-ช | -ลชช |

4. | -มมม | -ร-ช | -ครม | -รรร | -ลชช | -ร-ช- | -ครม | -รรร |
| --- | -คคค | รมรค | -ล-ล | --- | -คคค | รมรค | -ลลล |

5. | -มรค | -มรค | รมรค | -ล-ช | -คคค | -ช-ล | ชมชช | -คคค |
| --ล | -คช | -มชช | ชลคช | -มรค | -ช-ล | ชมชช | -ค-ร |

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนเล่นเครื่องดนตรีไทยที่สามารถบรรเลงทำนองที่ตนเองมีความชำนาญ โดยเลือกเพลงตามต้องการของนักเรียนเอง จำนวน 16 ห้อง

เกณฑ์การให้คะแนน แต่ละตอน ให้คะแนนดังนี้

ให้ 4 คะแนน เมื่อ- มีความถูกต้องตามทำนอง ถูกต้องตามจังหวะสามัญ

ให้ 3 คะแนน เมื่อ- มีความถูกต้องตามทำนอง แต่จังหวะบกพร่อง ตลอดเวลาในขณะบรรเลง

ให้ 2 คะแนน เมื่อ- บรรเลงทำนองบกพร่อง หรือผิดทำนอง ตลอดเวลาในขณะบรรเลง

ให้ 1 คะแนน เมื่อ บรรเลงผิดทำนอง ตลอดเวลาในขณะบรรเลง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ติดต่อทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง
2. ติดต่อสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร และโรงเรียนกลุ่มเขตเจ้าพระยา เพื่อขออนุญาตให้นักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ติดต่อโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียน นัดหมายวันเวลาวันที่ที่จะนำแบบสอบถาม แบบทดสอบ ความสามารถทางดนตรีไทยไปทดสอบนักเรียน
4. จัดเตรียมเอกสารแบบสอบถาม แบบทดสอบความสามารถทางดนตรีไทย ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน
5. วางแผนดำเนินการสอบ ผู้วิจัยดำเนินการสอบด้วยตนเอง .ในระหว่างวันที่ 6 – 26 กุมภาพันธ์ 2550 โดยชี้แจงให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเข้าใจวัตถุประสงค์ และขั้นตอนการสอบ ในส่วนที่เป็นแบบทดสอบทักษะด้านการฟัง จำนวน 30 ข้อ ดำเนินการสอบเป็นกลุ่ม ใช้เวลาประมาณ 25 นาที ส่วนแบบทดสอบทักษะด้านปฏิบัติทั้ง 2 ตอน ผู้วิจัยทดสอบด้วยตนเองเป็นรายบุคคล ใช้เวลาดำเนินการสอบเฉลี่ยประมาณคนละ 5 นาที
6. นำผลที่ได้จากการทดสอบมาทำการวิเคราะห์หาค่าสถิติ และทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน
2. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างความสามารถทางดนตรีไทยกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ และทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. หาค่าน้ำหนักความสำคัญของความสามารถทางดนตรีไทยกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน และทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Enter

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ความเที่ยงตรงเชิงพินิจ พิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 248-249)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. หาค่าความยากรายข้อของแบบทดสอบความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟัง โดยคำนวณหาดัชนีค่าความยากของข้อสอบ (Difficulty Index) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2543: 183; อ้างอิงจาก Hopkins & Antes. 1985: 249)

$$P_D = \frac{N_w}{N_t}$$

เมื่อ	P_D	แทน	ดัชนีค่าความยาก
	N_w	แทน	จำนวนนักเรียนที่ทำข้อนั้นผิด
	N_t	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ทำข้อนั้น

3. หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟัง โดยคำนวณหาความสัมพันธ์พอยท์ไบเซอเรียล (Point Biserial Correlation) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2543: 189)

$$r_{p,bis} = \frac{\mu_p - \mu}{\sigma} \sqrt{\frac{p}{q}}$$

เมื่อ	$r_{p,bis}$	แทน	ดัชนีค่าอำนาจจำแนก
	μ_p	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ทำข้อนั้นถูก
	μ	แทน	คะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบ
	σ	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบทดสอบ
	p	แทน	สัดส่วนของนักเรียนที่ทำข้อนั้นถูก
	q	แทน	$1 - p$

4. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟัง โดยใช้สูตร KR – 20 ของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2543: 215)

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{\sigma^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	k	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	p	แทน	สัดส่วนของผู้ที่ทำข้อนั้นถูก
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ที่ทำข้อนั้นผิด
	σ^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

5. ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 200)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) , ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)
2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation Coefficient) โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Coefficient Correlation) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540 : 173)

$$r_{XY} = \frac{N\Sigma XY - (\Sigma X)(\Sigma Y)}{\sqrt{[N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2][N\Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{XY}	แทน	สัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนน X, Y
	ΣX	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน X
	ΣY	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน Y
	ΣX^2	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน X แต่ละตัวยกกำลังสอง
	ΣY^2	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
	ΣXY	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน X และ Y คูณกันแต่ละคู่
	N	แทน	จำนวนคนหรือสิ่งที่ศึกษา

3. ทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ t – test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540. 331)

$$t = r \sqrt{\frac{n-2}{1-r^2}} \quad df = n - 2$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าการแจกแจงแบบที
	r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	n	แทน	จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่าง

4. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540 : 331)

$$R^2_{y,1,2,3...n} = \sum \beta_i r_{x_i,y}$$

เมื่อ	$R^2_{y,1,2,3...n}$	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระตัวที่ 1 ถึง n กับตัวแปรตาม y
	β_i	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ i ในรูปคะแนนมาตรฐาน
	r_{x_iy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระตัวที่ i กับตัวแปรตาม y

5. ทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540 : 332)

$$F = \frac{R^2 / k}{(1 - R^2) / (N - k - 1)} \quad ; \quad df_1 = k - 1, \quad df_2 = N - k - 1$$

1

เมื่อ	F	แทน	ค่าการแจกแจงแบบเอฟ (F - Distribution)
	R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
	N	แทน	จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่าง
	K	แทน	จำนวนตัวแปรอิสระ

6. หาค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540 : 336)

$$\beta_i = b_i \frac{S_i}{S_y}$$

เมื่อ	β_i	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ i ในรูปคะแนนมาตรฐาน
	b_i	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ i ในรูปคะแนนดิบ
	S_i	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากตัวแปรอิสระตัวที่ i
	S_y	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากตัวแปรตาม y

7. ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าน้ำหนักความสำคัญ (Beta – Weight) โดยใช้ t – test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.2540 : 344)

$$t_i = \frac{\beta_i}{SE_{\beta_i}}, \text{ df} = N - k - 1$$

เมื่อ	t_i	แทน	ค่าการแจกแจงแบบทีของค่าน้ำหนักความสำคัญตัวที่ i
	β_i	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ i ในรูปคะแนนมาตรฐาน
	SE_{β_i}	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าน้ำหนักความสำคัญ
	N	แทน	จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่าง
	k	แทน	จำนวนตัวแปรอิสระ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ และอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้มีความเข้าใจในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลผล ดังนี้

X_1	แทน	ความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟัง
X_2	แทน	ความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติ
Y	แทน	ความฉลาดทางอารมณ์
Mean	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
CV.	แทน	สัมประสิทธิ์การกระจาย
r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย
R	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	สัมประสิทธิ์ของการวัดร่วมกัน
b	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระในรูปคะแนนมาตรฐาน
F	แทน	ค่าสถิติในการวิเคราะห์แบบเอฟ
t	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบที

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟัง และความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติ กับความฉลาดทางอารมณ์ ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม
2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟัง และความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติ กับความฉลาดทางอารมณ์ ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม

3. คำนำหน้าห้ความสำคัญของปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟัง และความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติ กับความฉลาดทางอารมณ์ ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟัง และความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติ กับความฉลาดทางอารมณ์ ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม

จากการนำแบบทดสอบความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟัง และทักษะการปฏิบัติ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพศชายจำนวน 157 คน และเพศหญิงจำนวน 143 คน รวมเป็นนักเรียนทั้งหมด 300 คน ได้ค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าสถิติพื้นฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม

ตัวแปร	คะแนนเต็ม	นักเรียนชาย			นักเรียนหญิง			รวมทั้งหมด		
		mean	S	CV.	mean	S	CV.	mean	S	CV.
X_1	30	18.08	2.67	14.77	18.10	2.33	12.87	18.09	2.51	13.87
X_2	8	6.39	0.79	12.36	6.34	0.84	13.25	6.36	0.81	12.74
Y	208	151.54	13.72	9.05	155.58	14.03	9.02	153.47	13.99	9.12

จากตาราง 2 พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ (Y) ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 151.54, 155.58 และ 153.47 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวมทั้งหมดมีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์ปกติ ความสามารถทางดนตรีด้านทักษะการฟัง (X_1) ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.08, 18.10, และ 18.09 ตามลำดับ และ ความสามารถทางดนตรีด้านทักษะการปฏิบัติของทั้งนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.39, 6.34, และ 6.36 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์การกระจายของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม พบว่ามีการกระจายของคะแนนใกล้เคียงกัน มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายเท่ากับ 9.05, 9.02, และ 9.12 ตามลำดับ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทางดนตรีด้านทักษะการฟังของนักเรียนหญิงมีการกระจายน้อยกว่านักเรียนชายและกลุ่มรวม

คือมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายเท่ากับ 12.87, 14.77, และ 13.87 ตามลำดับ ส่วนคะแนนความสามารถทางดนตรีด้านทักษะการปฏิบัติของนักเรียนหญิงมีการกระจายมากกว่านักเรียนชาย และโดยรวม คือมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายเท่ากับ 13.25, 12.36, และ 12.74 ตามลำดับ

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟังและทักษะการปฏิบัติ กับความฉลาดทางอารมณ์ ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม

1.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟังและทักษะการปฏิบัติ กับความฉลาดทางอารมณ์ ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พร้อมทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ F-test ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟังและทักษะการปฏิบัติ กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม

	ตัวแปร	X_1	X_2	Y
นักเรียนชาย	X_1	1.000	.736**	.621**
	X_2		1.000	.522**
	Y			1.000
นักเรียนหญิง	X_1	1.000	.718**	.736**
	X_2		1.000	.659**
	Y			1.000
กลุ่มรวม	X_1	1.000	.724**	.664**
	X_2		1.000	.579**
	Y			1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยความสามารถทางดนตรีด้านทักษะการฟัง (X_1) และ ความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติ (X_2) กับ ความฉลาดทางอารมณ์ (Y) ในกลุ่มนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวมมีค่าอยู่ระหว่าง .522 ถึง .736 ซึ่งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยความสามารถทางดนตรีด้านทักษะการฟัง (X_1) กับความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติ (X_2) ในกลุ่มนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่า .736,

.718, และ .724 ตามลำดับ ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรอิสระทั้งสองมาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับความเป็นพหุสัมพันธ์ร่วม (Multicollinearity) โดยการตรวจสอบค่า Tolerance และค่า VIF (Variance Inflation Factor) ซึ่งถ้าพบว่าค่า Tolerance ของตัวแปรอิสระตัวใดมีค่าน้อยจนเข้าใกล้ศูนย์ แสดงว่าตัวแปรอิสระตัวนั้นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระตัวอื่นมาก (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2548: 370) และหากพบว่าค่า VIF มีค่าเกิน 10

ถือว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน หรือเกิดปัญหาความเป็นพหุสัมพันธ์ร่วม (Neter, Wasserman; & Kutner, 1990: 409) จากการวิเคราะห์พบว่าค่า Tolerance ของตัวแปรความสามารถทางดนตรีไทย ด้านทักษะการฟัง และด้านทักษะการปฏิบัติ ในกลุ่มนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม มีค่าเท่ากับ .459, .484, และ .476 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าไม่เข้าใกล้ศูนย์ และเมื่อพิจารณาค่า VIF มีค่าเท่ากับ 2.180, 2.066, และ 2.100 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าไม่เกิน 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กันน้อย ผลที่ได้จากค่า Tolerance และ ค่า VIF ให้ผลที่สอดคล้องกัน จึงสรุปได้ว่าตัวแปรที่ศึกษาไม่เกิดปัญหาความเป็นพหุสัมพันธ์ร่วม ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป

1.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟังและทักษะการปฏิบัติ กับความฉลาดทางอารมณ์ ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟังและทักษะการปฏิบัติ กับความฉลาดทางอารมณ์ ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม

กลุ่ม	N	R	R ²	F
นักเรียนชาย	157	.628	.394	50.132**
นักเรียนหญิง	143	.760	.577	95.474**
กลุ่มรวม	300	.679	.461	126.958**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทย ด้านทักษะการฟังและความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติ กับความฉลาดทางอารมณ์ ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม มีค่าเท่ากับ .628, .760, และ .679 ตามลำดับ ซึ่งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟังและความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติ ร่วมกันส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม คิดเป็นร้อยละ 39.40, 57.70, และ 46.10 ตามลำดับ

3. คำน้หนักความสำคัญของปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟังและความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติ กับความฉลาดทางอารมณ์ ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายนักเรียนหญิง และกลุ่มรวม

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์หาคำน้หนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (β) ของปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟัง และความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติ ที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t- test ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 คำน้หนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ของปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟังและทักษะการปฏิบัติ ที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม

ตัวแปร	นักเรียนชาย			นักเรียนหญิง			กลุ่มรวม		
	b	β	t	b	β	t	b	β	t
X ₁	2.647	0.516	5.570**	3.265	0.542	6.859**	2.863	0.514	8.323**
X ₂	2.472	0.142	1.537	4.519	0.270	3.418**	3.566	0.207	3.353**

**

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่าในกลุ่มนักเรียนชาย ปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟัง (X₁) ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าน้หนักความสำคัญเท่ากับ 2.647 ส่วนปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติ (X₂) ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชายอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ในกลุ่มนักเรียนหญิง และกลุ่มรวม พบว่า ปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟัง (X₁) และความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติ (X₂) ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าน้หนักความสำคัญเท่ากับ 3.265, 4.519 และ 2.863, 3.566 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สังเขปวัตถุประสงค์ และวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางดนตรีไทย ด้านทักษะการฟังและด้านทักษะการปฏิบัติ กับความฉลาดทางอารมณ์ พร้อมทั้งศึกษาน้ำหนัก ความสำคัญของความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟังและด้านทักษะการปฏิบัติที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มเจ้าพระยา สังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 300 คน เป็นนักเรียนชาย 157 คน และนักเรียนหญิง 143 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two-stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยประกอบด้วย แบบทดสอบและแบบสอบถาม ได้แก่ แบบทดสอบความสามารถทางดนตรีไทยซึ่งเป็นแบบทดสอบภาคปฏิบัติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งเป็น 2 ฉบับ คือ แบบทดสอบความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟัง เป็นแบบเลือกตอบจำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.724 และแบบทดสอบความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติ จำนวน 2 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.827 และแบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต จำนวน 52 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.853

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยนำเครื่องมือทั้งสามฉบับ ไปทดสอบกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 300 คน โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในส่วนที่เป็นแบบสอบถามและแบบทดสอบความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟัง ดำเนินการสอบเป็นกลุ่ม ส่วนแบบทดสอบความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติ ดำเนินการสอบเป็นรายบุคคล นำข้อมูลที่ได้มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟังและด้านทักษะการปฏิบัติ กับความฉลาดทางอารมณ์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ และค่าน้ำหนักสำคัญของความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟังและด้านทักษะการปฏิบัติที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้สรุปผลได้ ดังนี้

1. นักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวมทั้งหมดมีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์ปกติ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 151.54, 155.58 และ 153.47 ตามลำดับ มีการกระจายของคะแนนใกล้เคียงกัน ความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟัง (X_1) ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.08, 18.10, และ 18.09 ตามลำดับ คะแนนความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟังของนักเรียนหญิงมีการกระจายน้อยกว่านักเรียนชายและ

กลุ่มรวม และ ความสามารถทางดนตรีด้านทักษะการปฏิบัติของทั้งนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม อยู่ในระดับสูง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.39, 6.34, และ 6.36 ตามลำดับ คะแนนความสามารถทางดนตรีด้านทักษะการปฏิบัติของนักเรียนหญิงมีการกระจายมากกว่านักเรียนชายและโดยรวม

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟัง และความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติ กับความฉลาดทางอารมณ์ ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม มีค่าเท่ากับ .628, .760, และ .679 ตามลำดับ ซึ่งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟังและความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติ ร่วมกันส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม คิดเป็นร้อยละ 39.40, 57.70, และ 46.10 ตามลำดับ

3. คำนำหนักความสำคัญของปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟังและความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติ ที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ ในกลุ่มนักเรียนชาย พบว่าปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟัง (X_1) ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่านำหนักความสำคัญเท่ากับ 2.65 ส่วนปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติ (X_2) ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชายอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ในกลุ่มนักเรียนหญิง พบว่าปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟัง (X_1) และความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติ (X_2) ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่านำหนักความสำคัญเท่ากับ 3.27 และ 4.52 ตามลำดับ

ในกลุ่มรวม พบว่า ปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟัง (X_1) และความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติ (X_2) ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่านำหนักความสำคัญเท่ากับ 2.86, 3.57 ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการศึกษาครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟังและทักษะการปฏิบัติทั้งในกลุ่มนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีความแปรผันหรือร่วมกันส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม คิดเป็นร้อยละ 39.40, 57.70, และ 46.10 ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะดนตรีก่อให้เกิดความรู้สึกทางอารมณ์และความนึกคิดต่างๆ ช่วยกระตุ้นและลดความรู้สึกทางจิตใจให้สงบหรือตื่นตัวได้ รวมทั้งใช้เป็นสื่อให้เกิดสมาธิ ผ่อนคลายความเครียด และสร้างระเบียบและควบคุมตนเองให้เหมาะสมได้ (โกวิทย์ ชันชศิริ, 2519 : 19; ไร่ไพพรรณ ศรีโสภาค, 2511 : 119) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กและเยาวชน ดนตรีจะทำให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนาน มีความสุขและมีชีวิตชีวา (เยาวพา เดชะคุปต์, 2540 : 89) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความฉลาดทางอารมณ์

2. คำนำหนักความสำคัญของปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟัง และความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติ ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยที่ความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟังส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของทั้งนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มรวม แต่ความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนหญิงและกลุ่มรวมเท่านั้น ทั้งนี้อาจเนื่องจากความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการปฏิบัติต้องอาศัยความมีสมาธิและความตั้งใจค่อนข้างมากเพื่อที่จะแยกแยะเสียงและแสดงอารมณ์ความซาบซึ้งของเพลงที่จะเล่นหรือแสดง ประกอบกับสภาพแวดล้อมในการดำเนินการสอนในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างบางโรงเรียน ไม่สามารถควบคุมเสียงหรือบรรยากาศจากภายนอกที่อาจรบกวนสมาธิในการปฏิบัติได้เพียงพอ จึงอาจมีผลต่อการปฏิบัติโดยเฉพาะนักเรียนชายซึ่งอยู่ในวัยที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์น้อยกว่านักเรียนหญิงได้ รวมทั้งนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นนักเรียนที่เพิ่งเริ่มฝึกหัดทักษะด้านการปฏิบัติดนตรีไทย และบางโรงเรียนมีการตั้งชมรมดนตรีไทยและมีการฝึกทักษะดนตรีไทยนอกเวลาแต่บางโรงเรียนมีเพียงการสอนดนตรีไทยในชั่วโมงเท่านั้น จึงทำให้นักเรียนมีความสามารถทางด้านดนตรีไทยแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่าปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟังและทักษะการปฏิบัติส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในทางนโยบายและการปฏิบัติจึงควรคำนึงถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมและบรรยากาศที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถทางดนตรีไทย เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจ ชื่นชอบ และเห็นคุณค่าในการเรียนดนตรีไทย มีความสุขในการเรียน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาให้นักเรียนมีความฉลาดทางอารมณ์ดีขึ้น โดยจัดให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสเข้าชมรมดนตรีไทย จัดหาเครื่องดนตรีให้ได้รับการฝึกซ้อมตามความถนัดและความสนใจเพื่อความบันเทิงนอกเวลาเรียน รวมทั้งการส่งเสริมการฟังดนตรีเพื่อความผ่อนคลายในช่วงเวลาพัก เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ในการศึกษาครั้งนี้ ปัจจัยความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟังและทักษะการปฏิบัติร่วมกันส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงได้เพียงร้อยละ 39 และ 57 เพื่อให้ทราบปัจจัยที่อาจมีผลหรือร่วมทำนายต่อความฉลาดทางอารมณ์ได้มากยิ่งขึ้น จึงควรมีการศึกษาตัวแปรปัจจัยด้านความสามารถทางดนตรีด้านอื่นๆ เช่นความสามารถทางดนตรีไทยด้านการร้อง รวมทั้งตัวแปรปัจจัยที่เป็นตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เช่นสภาพการเรียนการสอน การฝึกปฏิบัติ และสภาพแวดล้อมทางครอบครัว เช่น การสนับสนุนของผู้ปกครอง เป็นต้น

2.2 ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการฟังและการปฏิบัติ ห้องเรียนที่ใช้ทดสอบความสามารถทางดนตรีด้านทักษะการฟังและทักษะการปฏิบัติ ควรเป็นห้องที่มีบรรยากาศที่สงบเงียบเพื่อให้นักเรียนมีสมาธิในการฟังและการปฏิบัติที่ดีขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2533). *หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)*.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- กรมสุขภาพจิต. (2543, Online). "อีคิวคืออะไร." www.asiaeye.com
- โกวิทย์ ชันชศิริ. (2519, ตุลาคม) "คนตรีกับจิตใจและการประชาสัมพันธ์," นิตยสาร. 2 :
99 – 106.
- จันทร์ภา พูลสนอง. (2546). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับชาวน์ปัญญา
ทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 . ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติ
ทางการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี.(2530). *สังคีตนิยมว่าด้วยดนตรีไทย*. กรุงเทพฯ : โอ. เอส. พรินติ้งเฮ้าส์.
- ชมรมผู้สนใจ อีคิว.(2544). *อีคิว : จากแนวคิด...สู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : DESKTOP.
- ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ. (2528). *การวัดความถนัด*. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา
และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- โชติ เพชรชื่น และองอาจ นัยพัฒน์. (2537, มกราคม – เมษายน). "แบบทดสอบคัดแยกเด็ก
ปัญญาเลิศทางด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์," ใน *วารสารการวัดผลการศึกษา*. 15(45)
:43 – 53.
- ณรุทธ์ สุทธิจิตต์. (2544). *พฤติกรรมการสอนดนตรี*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2533,กันยายน). "การพัฒนากระบวนการคิด," *วารสารกรุงเทพ*. 12 : 1 – 5 .
- ทศพร ประเสริฐสุข.(2542, สิงหาคม). "ความฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษา," *พฤติกรรมศาสตร์*.
5(1) : 19 – 34.
- ทองหล่อ ภิภาวิน. (2523). *การวัดผลความถนัด*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ชนิด อยู่โพธิ์. (2528). *สารัตถะดนตรีไทย*. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์.
- นงพงา ลีมสุวรรณ. (2541). *เลี้ยงลูกถูกวิธีชีวิตเป็นสุข*. กรุงเทพฯ : เมคอินโฟ.
- นิตยา คชภักดี. (2542). "เด็กไทยยุคใหม่กับความฉลาดทางอารมณ์," *เอกสารอบรมยุทธศาสตร์การ
พัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กไทยในยามวิกฤตเศรษฐกิจและสังคม*. สำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ.
- นิตดา อุดลยพิเชษฐ. (2542). *ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาชาวน์อารมณ์ ที่มีต่อระดับชาวน์
อารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ*. วิทยานิพนธ์ ด.ม.
(การประเมินผลการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญช่วย โสวัตร.(2542). *ทฤษฎีจิตวิทยาของไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและ
ประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (ส.ย.ช.).

- ผลทาน ศรีณรงค์. (2528). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้น
ประถม ศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
กรุงเทพฯ :มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528. อัดสำเนา.
- พิทักษ์ คชวงษ์. (2535). ทักษะกระบวนการกับงานทางดนตรี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหา
จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- พัชรา พุ่มชาติ. (2533). อิทธิพลของเสียงดนตรีที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปฐมวัย. ปรินญา
นิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ.
- พงษ์ลดา ชรรวมพิทักษ์กุล. (2544, พฤศจิกายน). "การคิดอย่างสร้างสรรค์," วารสารครู
ศาสตร์.29(2).
- เรณู โกศินานนท์. (2522). ดนตรีศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ..
- รำไพพรรณ ศรีโสภาค. (2513,กรกฎาคม) "ดนตรีบำบัด," เวชสารกรมการแพทย์_ 4 : 253 –256
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2522). สถิติวิทยาทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนา
พานิช.
- วาสนา ไยโหม. (2547). ผลของการฝึกประสบการณ์ดนตรีเชิงทักษะที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนवासูเทวี เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร.
ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ.
- วิระวัฒน์ ปันนิตามัย.(2545). เซวน์อารมณ์ (EQ) : คชนี้วัดความสุขและความสำเร็จในชีวิต.
กรุงเทพฯ : บริษัท เอ็กสเปอร์เน็ท จำกัด.
- _____. (2542, มกราคม – มิถุนายน). "เซวน์อารมณ์คชนี้วัดความสำเร็จในชีวิต,"วารสาร การ
แนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา. 5(2) : 15 – 17
- _____. (2542). เซวน์อารมณ์(EQ) คชนี้วัดความสุขและความสำเร็จในชีวิต. กรุงเทพฯ: เอกช
เปอร์เนท.
- สถาพร กลางคาร.(2540).ผลของการฟังดนตรีตามความรู้สึกชอบต่อการวิตกกังวลของบุคคลที่มีภาวะ
เจ็บป่วยและรู้สึกตัวในห้อง ไอ . ซี. ยู. ปรินญานิพนธ์ กศ. ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนคริ
นทรวิโรฒ , 2540.
- สุกรี เจริญสุข. (2542,สิงหาคม). "เด็กกับดนตรี," วารสารการศึกษาเอกชน. 9 (88).
- สุรกุล เจนอรรม. (2542,สิงหาคม). "EQ/IQ,"วารสารการศึกษานอกโรงเรียน.6(12) : 20 – 22.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2527) วรรณกรรมและลีลาคดีระดับประถมวัย หน่วยที่ 8 –
15 กรุงเทพฯ : ประชาชน.
- _____. (2524). เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาพฤติกรรมเด็กหน่วยที่ 11 – 15. กรุงเทพฯ :
วิศตอริ.

- สัมพันธ์ หิฎฐิรันนัทรและคณะ. (2539). *ผลของคนตรีต่อความเจ็บปวดและความวิตกกังวลในผู้ป่วยผ่าตัดหัวใจแบบเปิด*. วารสารพยาบาล.กรุงเทพฯ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,(2544) แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8, กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ,
- อมร ลิมปนาทร. (2530). *การศึกษาความคิดอย่างมีวิจารณญาณเกี่ยวกับบทบาทของตัวละครในเรื่อง มหาเวทสันดรชาดกกัณฑ์กุมารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนในกลุ่ม 9/6. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.*
- อันเวส. (2543). *เสียงทิพย์ โสดบ่าบัดมหัสจรรย์*. สมุทรปราการ : สำนักพิมพ์เรือนบุญ.
- Bar – on, R. (1997). *Baron emotionalquotient inventory: A Measure of emotional Intelligence. (Technical manual)*. Toronto multi Health System.
- Donaldson.(1997,June).”Emotional Intelligence Test,” *Emoton Journal*. 10(4) : 95.
- Ennis, Robert H. (1967). “A Concept of Critical Thinking Aproposed Basis for Research In the Teaching and Evaluation of Critical Thinking Ability,” *Psychological Concept in Education*. Chicago : McNally and Company.
- Fifield, G.A.(1980).Participatory Music Experiences for Children Age Three, Four and Five.Dissertation Abstract International.
- Gardner, H. and Hatch, T. (1990). *Multiple Intelligence Go To School : Educational Implications of the Theory of Multiple Intelligence. Educational Researcher*.18(8) :4 – 10.
- Goleman, Danial. (1995). *Emotional Intelligence : Why it can matter more than IQ*. New York : Bantam Books.
- _____. (1998)*Emotional Intelligence : Working with Emotional Intelligence*. New York :Basic Books.
- Hilgard Ernest R. (1962). *Introduction to Psychology*. New York : Harcourt Brace and World, Inc.
- Hudgins,Bryce B. (1977). *Leaning and Thinking*. Illinios : F.E. Peacoch Publishers, Inc.
- MacClelland, D.C. (1979). *Music in the Operating Room*. A ORN Journal .
- Mayer, J.D. , Salovey, P. & Cruso, D. (1990). “Competing Model of emotion intelligence. In R.J. Stemberg.”, *Handbook of Human intelligencf*. P. 8 – 13. New York : Cembridge.
- Mayer, J.D. , & Salovey, P. (1997). “What is emotional intelligence?” In Sluyter (Eds.) *Emotional development and motional intelligence*. P. 3 – 31. New York : Basic Books.

Salovey, P. , & Mayer, J.D. , oldman, S.I, Turvey, C. , Palfai, T.P. (1995). *Emotional attentionClarity and repair . Exploring emotional intelligence using the trait – mood scale. 125 – 154 . In J.W. Pennebaker (Ed.) emotional, disclosure, and health. Washington D.C.*

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ผลการวิเคราะห์ข้อคำถามรายข้อ

ตาราง 7 ค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถทางดนตรี
ด้านทักษะการฟัง

ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก	ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก
1.	1.00	คัดเลือกไว้	21.	0.80	คัดเลือกไว้
2.	0.80	คัดเลือกไว้	22.	1.00	คัดเลือกไว้
3.	1.00	คัดเลือกไว้	23.	1.00	คัดเลือกไว้
4.	0.60	คัดออก	24.	1.00	คัดเลือกไว้
5.	0.80	คัดเลือกไว้	25.	1.00	คัดเลือกไว้
6.	1.00	คัดเลือกไว้	26.	1.00	คัดเลือกไว้
7.	0.60	คัดเลือกไว้	27.	1.00	คัดเลือกไว้
8.	1.00	คัดเลือกไว้	28.	1.00	คัดเลือกไว้
9.	1.00	คัดเลือกไว้	29.	1.00	คัดเลือกไว้
10.	1.00	คัดเลือกไว้	30.	1.00	คัดเลือกไว้
11.	1.00	คัดเลือกไว้	31.	1.00	คัดเลือกไว้
12.	0.60	คัดเลือกไว้	32.	1.00	คัดเลือกไว้
13.	1.00	คัดเลือกไว้	33.	1.00	คัดเลือกไว้
14.	1.00	คัดเลือกไว้	34.	1.00	คัดเลือกไว้
15.	1.00	คัดเลือกไว้	35.	1.00	คัดเลือกไว้
16.	1.00	คัดเลือกไว้	36.	0.60	คัดเลือกไว้
17.	1.00	คัดเลือกไว้	37.	1.00	คัดเลือกไว้
18.	1.00	คัดเลือกไว้	38.	0.60	คัดเลือกไว้
19.	1.00	คัดเลือกไว้	39.	1.00	คัดเลือกไว้
20.	1.00	คัดเลือกไว้	40.	1.00	คัดเลือกไว้

ภาคผนวก ข
คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตาราง 8 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถทางดนตรีด้านทักษะการฟัง

ข้อ	p	r	การพิจารณา
1	.50	.52	คัดเลือกไว้
2	.51	.54	คัดเลือกไว้
3.	.43	.54	คัดเลือกไว้
4.	.35	.56	คัดเลือกไว้
5.	.55	.54	คัดเลือกไว้
6.	.42	.32	คัดเลือกไว้
7.	.60	.40	คัดออก
8.	.74	.40	คัดเลือกไว้
9.	.39	.54	คัดเลือกไว้
10.	.50	.50	คัดออก
11.	.42	.58	คัดเลือกไว้
12.	.53	.68	คัดออก
13.	.74	.28	คัดเลือกไว้
14.	.74	.62	คัดออก
15.	.30	.38	คัดเลือกไว้
16.	.43	.34	คัดเลือกไว้
17.	.53	.47	คัดเลือกไว้
18.	.51	.38	คัดเลือกไว้
19.	.30	.04	คัดออก
20.	.41	.22	คัดเลือกไว้
21.	.47	.25	คัดเลือกไว้
22	.40	.40	คัดเลือกไว้
23.	.27	.62	คัดเลือกไว้
24.	.31	.30	คัดออก
25.	.37	.56	คัดเลือกไว้

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	p	r	การพิจารณา
26.	.52	.38	ตัดเลือกไว้
27.	.41	.26	ตัดออก
28.	.35	.26	ตัดเลือกไว้
29.	.41	.36	ตัดเลือกไว้
30.	.40	.54	ตัดออก
31.	.45	.52	ตัดเลือกไว้
32.	.50	.40	ตัดออก
33.	.36	.38	ตัดเลือกไว้
34.	.37	.48	ตัดเลือกไว้
35.	.38	.20	ตัดออก
36.	.45	.52	ตัดเลือกไว้
37.	.57	.57	ตัดเลือกไว้
38.	.68	.25	ตัดออก
39.	.69	.35	ตัดเลือกไว้
40.	.70	.43	ตัดเลือกไว้

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ชื่อ..... ชั้น เลขที่ โรงเรียน.....

แบบสอบถามความฉลาดทางอารมณ์

คำแนะนำ แบบสอบถามนี้เป็นประโยคที่มีข้อความเกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึกที่

แสดงออก

ในลักษณะต่างๆ แม้ว่า บางประโยคอาจไม่ตรงกับที่นักเรียนเป็นอยู่ก็ตาม ขอให้นักเรียนเลือกตอบตามความเป็นจริงกับตัวนักเรียนมากที่สุด ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดีขอให้นักเรียนทำทุกข้อ เพื่อนักเรียนจะได้รู้จักตนเองและพัฒนาตนเองต่อไป

มีคำตอบ 4 คำตอบ สำหรับข้อความแต่ละประโยค คือ ไม่จริง จริงบางครั้ง ค่อนข้างจริง และ จริงมาก

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่นักเรียนคิดว่าตรงกับตัวนักเรียนมากที่สุด

แบบสอบถามความฉลาดทางอารมณ์

ข้อ	ข้อความ	ไม่จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้าง จริง	จริงมาก
1.	เวลาโกรธหรือไม่สบายใจ ฉันรับรู้ได้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับฉัน				
2.	ฉันบอกไม่ได้ว่าอะไรทำให้ฉันรู้สึกโกรธ				
3.	เมื่อถูกขัดใจ ฉันมักรู้สึกหงุดหงิดจนควบคุมอารมณ์ไม่ได้				
4.	ฉันสามารถคอยเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พอใจ				
5.	ฉันมักมีปฏิกิริยาโต้ตอบรุนแรงต่อปัญหาเพียงเล็กน้อย				
6.	เมื่อถูกบังคับในสิ่งที่ไม่ชอบ ฉันจะอธิบายเหตุผลจนผู้อื่นยอมรับ				
7.	ฉันสังเกตได้ เมื่อคนใกล้ชิดมีอารมณ์เปลี่ยนแปลง				
8.	ฉันไม่สนใจกับความทุกข์ของผู้อื่นที่ตัวเองไม่รู้จัก				
9.	ฉันไม่ยอมรับในสิ่งที่ผู้อื่นทำต่างจากที่ฉันคิด				
10.	ฉันยอมรับได้ว่าผู้อื่นก็อาจมีเหตุผลที่จะไม่พอใจการกระทำของฉัน				
11.	ฉันรู้สึกว่าผู้อื่นชอบเรียกร้องความสนใจมากเกินไป				
12.	แม้จะมีภาระที่ต้องทำ ฉันก็ยังยินดีรับฟังความทุกข์ของผู้อื่นที่ต้องการความช่วยเหลือ				
13.	เป็นเรื่องธรรมดาที่จะเอาเปรียบผู้อื่นเมื่อมีโอกาส				
14.	ฉันเห็นคุณค่าในน้ำใจที่ผู้อื่นมีต่อฉัน				
15.	เมื่อทำผิด ฉันสามารถกล่าวคำ "ขอโทษ" ผู้อื่นได้				

ข้อ	ข้อความ	ไม่จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้าง จริง	จริงมาก
16.	ฉันยอมรับข้อผิดพลาดของผู้อื่น ได้ยาก				
17.	ถึงแม้จะต้องเสียประโยชน์ส่วนตัวไปบ้าง ฉันก็ ยินดีที่จะทำเพื่อส่วนรวม				
18.	ฉันรู้สึกลำบากใจในการทำสิ่งใด สิ่งหนึ่งเพื่อผู้อื่น				
19.	ฉันไม่รู้ว่ฉันเก่งเรื่องอะไร				
20.	แม้จะเป็นงานยาก ฉันก็มั่นใจว่าสามารถทำได้				
21.	เมื่อทำสิ่งใดไม่สำเร็จ ฉันรู้สึกหมดกำลังใจ				
22.	ฉันรู้สึกมีคุณค่าเมื่อได้ทำสิ่งต่างๆ อย่างเต็ม ความสามารถ				
23.	เมื่อต้องเผชิญกับอุปสรรคและความผิดหวัง ฉันก็จะไม่ยอมแพ้				
24.	เมื่อเริ่มทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ฉันมักทำต่อไปไม่ สำเร็จ				
25.	ฉันพยายามหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาโดย ไม่คิดเอาเองตามใจชอบ				
26.	บ่อยครั้งที่ฉันไม่รู้ว่ทำอะไรทำให้ฉันมีความสุข				
27.	ฉันรู้สึกว่การตัดสินใจแก้ปัญหาเป็นเรื่องยากสำหรับ ฉัน				
28.	เมื่อต้องทำอะไรหลายอย่างในเวลาเดียวกัน ฉันตัดสินใจว่จะทำอะไรก่อนหลัง				
29.	ฉันลำบากใจเมื่อต้องอยู่กับคนแปลกหน้าหรือ คนที่ไม่คุ้นเคย				
30.	ฉันทนไม่ได้เมื่อต้องอยู่ในสังคมที่มีกฎระเบียบ ขัดกับความเคยชินของฉัน				
31.	ฉันทำความรู้จักคนอื่นได้ง่าย				
32.	ฉันมีเพื่อนสนิทหลายคนที่คบกันมานาน				

ข้อ	ข้อความ	ไม่จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้าง จริง	จริงมาก
33.	ฉันไม่กล้าบอกความต้องการของฉันให้ผู้อื่นรู้				
34.	ฉันทำในสิ่งที่ต้องการโดยไม่ทำให้ผู้อื่น เดือดร้อน				
35.	เป็นการยากสำหรับฉันที่จะโต้แย้งกับผู้อื่น แม้จะมีเหตุผลเพียงพอ				
36.	เมื่อไม่เห็นด้วยกับผู้อื่น ฉันสามารถอธิบาย เหตุผลที่เขายอมรับได้				
37.	ฉันรู้สึกต้อยกว่าผู้อื่น				
38.	ฉันทำหน้าที่ได้ดีไม่ว่าจะอยู่ในบทบาทใด				
39.	ฉันสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ดี ที่สุด				
40.	ฉันไม่มั่นใจในงานที่ยากลำบาก				
41.	แม้สถานการณ์เลวร้ายฉันก็มีความหวังว่า จะดีขึ้น				
42.	ทุกปัญหามักมีทางออกเสมอ				
43.	เมื่อมีเรื่องที่ทำให้เครียดฉันมักปรับเปลี่ยนให้ เป็นเรื่องผ่อนคลายหรือสนุกสนานได้				
44.	ฉันสนุกสนานทุกครั้งกับกิจกรรมในวันสุด สัปดาห์และวันหยุดพักผ่อน				
45.	ฉันรู้สึกไม่พอใจที่ผู้อื่นได้รับสิ่งดี ๆ มากกว่า ฉัน				
46.	ฉันพอใจในสิ่งที่ฉันเป็นอยู่				
47.	ฉันไม่รู้ว่าจะหาอะไรทำเมื่อรู้สึกเบื่อหน่าย				

ข้อ	ข้อความ	ไม่จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้าง จริง	จริงมาก
48	เมื่อว่างเว้นจากภาระหน้าที่ฉันจะทำในสิ่งที่ ฉันชอบ				
49	เมื่อรู้สึกไม่สบายใจฉันมีวิธีผ่อนคลายอารมณ์ ได้				
50	ฉันสามารถผ่อนคลายตนเองได้แม้จะ เหน็ดเหนื่อยต่อหน้าที่				
51	ฉันไม่สามารถทำใจให้เป็นสุขได้จนกว่าจะได้ ทุกสิ่งที่ต้องการ				
52	ฉันมักทุกข์ร้อนกับเรื่องเล็กๆ น้อยๆ				

แบบทดสอบความสามารถทางดนตรีไทยด้านทักษะการฟัง

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบทักษะการฟังจำนวน 30 ข้อ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 (ข้อที่ 1 -10) ให้นักเรียนฟังเสียงเครื่องดนตรีไทยต่อไปนี้ แล้วเลือกตอบว่าเป็นเสียงของเครื่องดนตรีไทยชนิดใด
ตอนที่ 2 (ข้อที่ 11 -20) ให้นักเรียนฟังเสียงโน้ต 1 เสียงที่กำหนดให้ 2 ครั้ง แล้วเลือกตอบว่า เสียงโน้ตในข้อใดมีระดับเสียง สูง กว่า หรือ ต่ำ กว่าเสียงโน้ตที่กำหนดให้ 1 เสียง
ตอนที่ 3 (ข้อที่ 21-30) ให้นักเรียนฟังทำนองเพลงที่กำหนดให้ 2 ครั้ง แล้วเลือกตอบว่า อยู่ในกลุ่มตัวโน้ตข้อใด
2. ให้นักเรียนตั้งใจฟังเสียงที่เปิดให้ฟังแล้วทำเครื่องหมาย X ลงในช่อง ก ข ค หรือ ง ในกระดาษคำตอบ โดยเลือกข้อที่เป็นเสียงที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

แบบวัดทักษะด้านการปฏิบัติดนตรีไทย

ด้านทักษะการฟัง แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนฟังเสียงเครื่องดนตรีไทยต่อไปนี้ แล้วเลือกตอบว่าเป็นเสียงของเครื่องดนตรีไทยชนิดใด

1 . เสียง “.....”

ก. จะเข้ ข. ขิม ค. ขลุ่ย ง. ซออู้

2 . เสียง “.....”

ก. ขิม ข. ระนาดเอก ค. จะเข้ ง. อังกะลุง

3 . เสียง “.....”

ก. ซออู้ ข. ซอด้วง ค. ปี่ ง. ขิม

4 . เสียง “.....”

ก. ปี่ ข. แคน ค. โหวด ง. ข. ขลุ่ย

5 . เสียง “.....”

ก. โหม่ง ข. ช้องวงใหญ่ ค. ระนาดเอก ง. ขิม

6 . เสียง “.....”

ก. ระนาดทุ้ม ข. ช้องวงใหญ่ ค. อังกะลุง ง. ระนาดเอก

7 . เสียง “.....”

ก. ช้องวงใหญ่ ข. ระนาดเอก ค. ระนาดทุ้ม ง. ระนาดเหล็ก

8 . เสียง “.....”

ก. ซออู้ ข. ซอด้วง ค. ปี่ ง. จะเข้

9 . เสียง “.....”

ก. จะเข้ ข. ระนาดทุ้ม ค. อังกะลุง ง. ระนาดเอก

10. เสียง “.....”

ก. ขิม ข. แคน ค. โปงกลาง ง. จะเข้

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ข้อ 11-15 ให้นักเรียนฟังเสียงโน้ต 1 เสียงที่กำหนดให้ 2 ครั้ง แล้วเลือกตอบว่า เสียงโน้ตในข้อใดมีระดับเสียง สูง กว่าเสียงโน้ตที่กำหนดให้ 1 เสียง

11 . (เสียงที่กำหนดให้)

ก. เสียง..... ข. เสียง..... ค. เสียง..... ง. เสียง.....

12 . (เสียงที่กำหนดให้)

ก. เสียง..... ข. เสียง..... ค. เสียง..... ง. เสียง.....

13 . (เสียงที่กำหนดให้)

ก. เสียง..... ข. เสียง..... ค. เสียง..... ง. เสียง.....

14 . (เสียงที่กำหนดให้)

ก. เสียง..... ข. เสียง..... ค. เสียง..... ง. เสียง.....

15 . (เสียงที่กำหนดให้)

ก. เสียง..... ข. เสียง..... ค. เสียง..... ง. เสียง.....

คำชี้แจง ข้อ 16-20 ให้นักเรียนฟังเสียงโน้ต 1 เสียงที่กำหนดให้ 2 ครั้ง แล้วเลือกตอบว่า เสียงโน้ตในข้อใดมีระดับเสียง ต่ำ กว่าเสียงโน้ตที่กำหนดให้ 1 เสียง

16 . (เสียงที่กำหนดให้)

ก. เสียง..... ข. เสียง..... ค. เสียง..... ง. เสียง.....

17 . (เสียงที่กำหนดให้)

ก. เสียง..... ข. เสียง..... ค. เสียง..... ง. เสียง.....

18 . (เสียงที่กำหนดให้)

ก. เสียง..... ข. เสียง..... ค. เสียง..... ง. เสียง.....

19 . (เสียงที่กำหนดให้)

ก. เสียง..... ข. เสียง..... ค. เสียง..... ง. เสียง.....

20 . (เสียงที่กำหนดให้)

ก. เสียง..... ข. เสียง..... ค. เสียง..... ง. เสียง.....

ตอนที่ 3

คำชี้แจง ข้อ 21-30 ให้นักเรียนฟังทำนองเพลงต่อไปนี้ 2 ครั้ง แล้วเลือกตอบว่าอยู่ในกลุ่มตัวโน้ตข้อใด

21. | --- | --- | (ฟัง 2 ครั้ง)
 ก. | -ล-ร | ดล-ด | ข. | -ล-ร | -ดลด | ค. | --ลร | ดล-ด |
22. | --- | --- | (ฟัง 2 ครั้ง)
 ก. | -ม-ร | -ดล | ข. | -ม-ร | -ด-ล | ค. | --ม | -รดล |
23. | --- | --- | (ฟัง 2 ครั้ง)
 ก. | --ช | ลดดด | ข. | -ช-ล | ดด-ด | ค. | -ช-ล | -ดดด |
24. | --- | --- | (ฟัง 2 ครั้ง)
 ก. | --ด | ด-มช | ข. | -ด-ด | -ม-ช | ค. | --ดด | --มช |
25. | --- | --- | (ฟัง 2 ครั้ง)
 ก. | -ม-ร | ดรดล | ข. | -มรด | -รดล | ค. | -มรด | -ร-ล |
26. | --- | --- | (ฟัง 2 ครั้ง)
 ก. | -รม | -ช-ล | ข. | รม- | ชล- | ค. | --ร | -มชล |
27. | --- | --- | (ฟัง 2 ครั้ง)
 ก. | -ดล | -ด-ร | ข. | --ด | ดรดล | ค. | -ลด | ดลด |
28. | --- | --- | (ฟัง 2 ครั้ง)
 ก. | --ม | รดรม | ข. | -ม-ร | -ดรม | ค. | -มรด | -ร-ม |
29. | --- | --- | (ฟัง 2 ครั้ง)
 ก. | -รด | ดล-ล | ข. | --ร | ดดดล | ค. | -ร-ด | ดด-ล |
30. | --- | --- | (ฟัง 2 ครั้ง)
 ก. | -ด-ร | -มฟช | ข. | --ด | รมฟช | ค. | -ดรม | -ฟ-ช |

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

นางสาวสุนันท์ สันติเดชา	อาจารย์ 3 ระดับ 9	โรงเรียนสายน้ำผึ้งในพระอุปถัมภ์
นางสาวณริทก์ภักดิ์ จือเหลียง	อาจารย์ 3 ระดับ 8	โรงเรียนสายน้ำผึ้งในพระอุปถัมภ์
นางณัชดา ชรรณนาคม	อาจารย์ 3 ระดับ 8	โรงเรียนศูนย์รวมน้ำใจ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ สกุล	นางสาวณัฐวรรณ หิรัญรัตน์
วัน เดือน ปีเกิด	10 กรกฎาคม 2506
สถานที่เกิด	แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	7/217 หมู่ 7 ตำบลบางเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ 10270
สถานที่ทำงาน	133/1 โรงเรียนศุภมิตรร่วมน้ำใจ สำนักงานเขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2519	ประถมศึกษา โรงเรียนสายน้ำทิพย์ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2524	มัธยมศึกษา โรงเรียนสายน้ำผึ้งในพระอุปถัมภ์ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2528	ปริญญาตรี การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) วิชาเอกดุริยางคศาสตร์ (ไทย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2550	ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ